KA DRAMA

U

MIHSNGI

DA

U MONDON BAREH

Ka Drama

U

Mihsngi

DA

U MONDON BAREH

(Revised and enlarged)

BY

DR. H. BAREH

Published by Mrs B. Bareh,
Lum Syntiew, Jaiaw, Shillong

 Ka der 2 Tyngka

Ka 'Tien Lamphrang.

Ia kane ka kot ym shym la lah pyndep da u Nongthoh namar ba U la lap bakhlad noh na kane ka pyrthei. Kumta ka la shu sah kumto bun bun snem ha ing. Ha ka snem 1962, nga la ioh lad ban bishar bad nga la pyrkhat ba la dei ban pyndep ia ka bad pynmih ia ka. Ha kaba pyndep ia kaba sah (kaba kynthup ia ka jingleh kaba lai), nga la ialeh ban weng katba lah ia kano kano ka jingdkoh khnang ba kan iahap bad ka jingmut tynrai u Nongthoh.

Kane ka jingpyrshang ka long ruh ban pynneh ia ka matti jong i kpa jong ngi, Mr Mondon Bareh iba la thoh katto katne ki kot mynba i dang im. Ngi kyrmen ban pynmih shuh shuh ki jingthoh jong i ki bym pat shym shon haduh mynta..

Shillong
Lber, 15 tarik 1964

Khublei shibun,

Hamlet Bareh.

Ki Briew

U Mihsngi,	*Ka Alis (Lit)*
U Syntan,	*Ka Hui*
U Larsing	*Ka Symbriah*
U Liaw (Doktor)	
U Mukta	*Ka Serin.*
U Sorbong	

JINGLEH-I

Jaka I

Ha ka kamra ha ïng U Syntan, don halor ka miej u bilor kiad bad ka pliang jyntah, mluh bad sohmynken.

Rung U Syntan bad U Mukta.

Syntan:— (U tan na u bilor)—Ym bang satia me. Nga u ksew jong me, mo lih, me ai sa da ka khapiah haba nga la ong hynnin men leit thied da ka khlieh sniang na Iew-duh.

Mukta:— Nga la wan thied kein, Babu. Hynrei ngam ioh shna bad shet da lade namar ba nga leit on noh ia i kong Hui bad u Babu Mihsngi sha ka shad Nongkrem. Ka motor la pongshor noh bad ngi ia wan poi haduh ynda sepsngi. Ki ia shna noh ki jong i kong Symbriah, bad ynda nga la leit pan na i, i ong ba ym don shuh la lah ia bam lut.

Syntan:— I kmie im don mo lih, ha ïng, ba im da pynbuh ia nga?

Mukta:— I don keiñ, ka ja ka doh ruh i khad te Babu. Hynrei la lut noh khoit ka doh namar ba bun kiba ia bam.

Syntan:— Hangne ha ïng jong nga te sa tang ka lut, me man ka sngi. Balei ba win ka ïng katta katta? Ngan sa kyllut hi ngiang ki shkor.

Mukta:— I kong Hui i khot bam ja ia i Babu Mihsngi, bad i Babu pat i wallam sa ia U Sorbong khleh bieit bad ia i Serina, ki ia pynkop lok ia u bad i Serina bad ki ia pynbula laiphew jaid ia u: utei la shu kyrbleb u shu rkhie bad shrie la i kum u 'Niangbuaid jawa.

Syntan:— Me ong ki jong i Babu Mihsngi ki iadon. Khie, Bu, leit khot ia ka Hui hangne. (Mih U Mukta) Kane kawei ka khun te ka ban pyniap ia nga; kaba la sbun dohnud than bad kam kheiñ sang ei ei ia ka um syep la u kpa. Ka nud ban pyn bam ja suda ia nga tang ba kan ioh pynbula briew. U khynnah samla baroh ruh u shu iap ngiah ia ka la ka la dap ar-

phew san snem bad ka la iap u wei u tnga.

Rung Ka Hui, bad U Mukta.

(*Ha u Mukta*) Khie shuwa me Bu (mih u Mukta).

Ko khun, phi lei phi ia win sat katta katta, ym sngew nang ioh shong shuh? Phi la lah ia kdang mo, bad mynta sa ka ia rkhie ia kmen? Ia nga pat u kpa phi ong yn ia ai tang ka ja bad ka mluh.

Ka Hui:— Ka Briah kam shym pynsah doh iaphi? I mei i la ong ba kan buh bynta nyngkong ia phi.

Syntan:— Phi te khun, tang ka ktien. La ym leh maphi te phi imat ki don ki ban kynmaw ia nga hangne ha ïng? Peit shane, u Mukta u wan ai sa da ka 'khapiah kat ia nga u mahajon rangbah ha sor Shillong.

Ka Hui:— Uto u bitor jongno halor miej? Ngan leit noh, men khlem raiñ. Haba ki riew don burom surom kat ki jong u Babu Mihsngi ki nang ia don ha ïng, phi pat jliw jliw ha la poh krem bad u bitor iong. Kumno ba phim sngew lehraiñ ban kam khun ka tia nga ka

thapba-lieh jong ka sor Shillong. (ka leh kum ban leit noh).

Syntan:— Shong, shong, seh khun. Yn lei ka, ia nga u tymmen lada ngan duh doh ruh shisien, ki ong phi ai khana ia i Babu Mihsngi, bad ynda dep ka khana phi, ieng sa ka pynbula ia u 'Sor khleh bieit.

Ka Hui:— I Mihsngi, tad shu poi, i la kylli ia phi, bad nga shu ong noh ba phi dang leit kai. Shu man ka miet da kane suda ym bit khlad shuh na u bitor iong. Kiba suba suda ba phi dih kiad, naduh ki paitbhur haduh ki tymmen basan. Ynda kin ring ia phi sha ka bishar Balang te la kut ka sngi. La kumta ruh phi ong phin ialeh ba ka Balang kan jied tymmen basan iaphi.

Syntan:— Wat da jam eh ko khun. Ym bit ban thad ia ka raiñ la u koa kum ki khun u Lot. Ki ong ba phi dang iawan khmih shad Nongkrem bad i Babu Mihsngi. Nga i une u Mihsngi te uba da kat u briew shisha. U briew te u ba la ibiang hi nadong shadong, naduh ka burom surom, ka riam ka beit, haduh ka jingnang jingstad. Ka nia ruh uba don bad u dei ruh u Sohra. Kynmaw ba u Sohra te u Sohra hi.

Haba nga peit lei ha u Babu Mihsngi haba u ïeng iathuh khana te, wow ko mei, la i noh kum ka dur Angel naduh ka jingriam haduh ka dur. Haba sngap lei ia ki ktien te, la kumba hap ka mana na bneng. Ia ka sur hi te yn nai da ia ong shuh, naduh ka ryndang ruh kaba la kum ka ryndang saheb janai bad ka sur lei lei te la sngew kum ki jingtem bneng hi. Halor ka pulpit u phong kawei ka dur; ha ki kam ki duk pat bad ha ka jingiadei lok dei jor te uba la lah pyniadei naphang, ha ka shynroiñ riap bad ha ka nang rkhie koh-kdek; phi i wei haba la don ma i te ki 'thei samla lei ki shu iap ang iap ngiah khlem da nang khih shuh. Kane baroh ka mih na ka jingnang lehkpa jong u. Ka tulop ruh kaba la bit hi ia ngi u duk u suk: ki ong u la im shispah piah. Kumno khun, phim don jingmut ban iapynjan shisha noh bad u. Phi don ine i khunrei iba dang ar snem. Nga ruh uba sa tang katno snem eh ngan ioh peit iaphi. To phi khun, ialeh ban ring ia u.

Ka Hui:— Ynnai phi pa sa ia u tymmen; un bsa ia nga ne ia la ki khunrei?

Syntan:— Koit seh khun; tang la ioh ia u briew te ka peisa kan phet shaei. Kynmaw ba ha Ri Khasi, u kynja shynrang baroh uba la shong kurim u dei tang u 'si sam khmut. Tad la ioh suh ka kynthei da i tyllai na ka khmut jongu,

hato un dang phet shaei pat?

Ka Hui:— Lada phet te la dkut thui, phlei sa ka snam huin saw huin, kut artad ka buit ka stad. Hato mano ban tah dawai ia u 'si dkut khmut? Tang ka kynthei ka ban lah ai dawai ia u. Ynda la koit, ka sam pa ka sam khmut biang, Hi, hi, hi, la dei phi pa.

Syntan:— Ha sngap, ka ia rkhie ka ia kmen aiu katta katta. La lah u khleh bieit ia ki riewstad ban kum kata ka rukom. Ia, ia keiñ khun, koit, ngan sa bam ja pat. Ong ia uto u Mukta ba un ot noh da ka syiar. Ngam bynñiaw ei ei lada ngan lut lai dorjon ki khlieh sniang ban ai khana ki khun kat ia u Babu Mihsngi.

(Ki ia mih)

Jaka 2 :— Ha Aspata:

Rung ka Alis (ka shong ha jingthiah):

Ka Rwai:—

Lada ki mawsiang hi kin um,
Ki duriaw de kin rngad,
Ka jingshai jongme kam lah dum,
Ko samla itynnad.

Lang:— Ka jingshai jong me kam lah dum,
Ko samla itynnad.

Haba la ing tyrkhong ka snam,
Ki shyieng baroh la pra,
Ka jingieit jong me ka wallam,
Jingsuk jingtngen ia nga.

Lada sawdong ka pyrthei ngan wad,
Ha ki Ri eh bad jem,
Rynïeng kum jong me te kynrad,
Shyrta ngam lah shem.

Rung ka Serin :

Serin:— Waw, ko Lit, phi ioh na-ei kum kata ka sur jingrwai, kaba la sngew kynjai, sngewthiang sat.

Alis:— Nga la ap iaphi baroh shisngi: ba nga shu sngewbtai ban ap, nga shu rwai noh.

Serin:— Ngi ki nors ngi shait rai shaphang ka jingkhlaiñ jong ki nongpang na ka ryndang jong phi. Ki briew kiba dang tlot, ki shait pait sapiet ka ryndang jong ki haba ki rwai ne kren. Ka ryndang jong phi kaba la thiang sat ko Alis ban da la kha iaphi ha Bilat, te phi la shu khur tyngka da kaba leit rwai sha ki thiatar. Nga sngewthuh ba phi la khlaiñ namar ba ka jingsawa jong phi ka la tylli bad skhem bha

U Doktor u la ong ba ngin pyllait ia phi sa san sngi.

Alis:— Phi te tang ka pynkhyllew briew barabor, phi dang ia kỳnduh ne em ia u 'Sor khleh bieit?

Serin:— Dang hynnin nga dang ia kynduh ia u, bad ka iaid pyrkhung tyrpeng bad pynhiar tymbuit. Nga ong, "shaei phin leit, Babu"? u ong, "wat jam, phi ki khynnah; ngi kiba khraw te ngi iaid samla kein". Nangta nga iohi u iaid pyneh shadem beit sha ïng ka Hui.

Alis:— Phi tharai u ibha ia ka Hui ne ia ka Briah?

Serin:— Ka te ka long kum ka kmie ia u ba ka ryta. Hynrei phi iohi, Lit, ka Hui ka dang shu lah khie khynraw arsien kum ka dieng ingkhong kaba la sei sla. Phi tip ba ki sla dieng ingkhong ki jyrngam bad phyrnai shi rukom. Kine ki khynnah samla ki iasop ia ka kum ia ka kiaw ngap. Ka pat ka nang hikai ia ki ia ki buit ia lur samla laiphew jaid. Hynrei kam treh ban iashong bad uno uno. Imat kumba ka shan khmat pynban ia i kpa jong phi. Hynnin mynmiet ka dang

lah ai ka khana bah ia i jong i kpa jong phi. Wat kum ia nga ka bym da ia jan eh bad ka ruh ka ia khot ei, nga tharai namar ba nga sumar pang ia phi. Namar ba i kpa jong phi i ialok eh bad u Sorbong, ia u ruh ki ia' khot tang ban pynbula ia u bad ban pynheh ia ka burom i Babu Mihsngi da kaba ioh ia rkhie kyrkait baroh shi miet.

Alis:— Kata ka bym lah long. kumno i papa in shu da wad briew noh haba i mei dang lah iap dang tang ar bnai? Wat pynbud nam kumne ia i papa.

Serin:— Ko Lit, phi kaba lui lui shisha, bad ngam lyngngoh ei ei ia ka jingbieit jong phi. Phi dei ban kynmaw ba i ba pli i mei jong phi, shuwa ba in iap, i la thiah pang da ki bnai, jan dap shi snem kynthih. Phim kynmaw ia ka jingleh kmie ka Hui ia phi, katba i mei jongphi i dang thiah pang? Tang la poi ka Hui, i kpa jong phi, la i kum ban khie mrad, im tip briew tip mrad shuh, la i kum u muid bieit kynthei, peit tang ba ki ia shetja, iatheh sha lang, iohsngew sa tang ka rkhie lynter, ih-ih-ih, e-e, ka tang la poi ka Hui une la shu jakleb kum u bula khleh

bieit. Ki ong ki briew ba shuwa ba in ia poi bad i kmie jong phi, i kpa jong phi i la lah ia lang la biang bad ka Hui.

Alis:— Lada phin shu kren tang ban pynbud nam kha ma kha ia i papa iba pli, ngan takor ia phi Serin.

Serin:— Phi kynmaw i leh kumno ia i kmie jong phi? Ha kito ki miet ba pang shitom i kmie jong phi, phim kynmaw ia ka jingjah miet i kpa jong phi arsien, laisien shi taiew? i leit jah shaei? Ha ïng ka Hui. Tad la poi ha ïng ka Hui sa tang ka iabrut, ka iabam iadih bad ka ia kik-kik, kak-kak. Bun ki lok ki ngeit ba i kmie jong phi i la iap tang na ka bynta ka jing iaiaid Sew-synrai jong i kpa jong phi bad ka Hui. I bat ka kam kaba don burom, bad i leh riewblei kum u angel jong ka jingshai ha ki jingiaseng; hynrei bun kiba tip ba i long u phutani bah.

Alis:— Ngam lah sngewthuh ia kine kiei kiei.

Serin:— Hynnin mynmiet ki ong u Men Syntan u la shu kyrhuh la byrthen noh teh, namar hana, ba ki pynduh khlieh

sniang ia u. Hynrei ynda u tip ba ka Hui ka ai khana ia i Mihsngi i kpa jongphi, u shu jem jai kum u langbrot.

(Ka jingtied ka jingkhang)

Ngan leit noh shuwa ho lok, phi iohsngew ki la khot ia nga.

(Mih ka Serin)

Alis:— Kane ka Serin lamwir imat ka shu pynheh ia ka 'tien briew na ka khlieng ka tyngab. Hynrei lada ki ktien jong ka kiba shisha, ngan sa kylla lamwir. Waw, ka jingpynshad pynking ka pyrthei ia ka khunswet. I doktor i iathuh hynnin ba ki la lah da ia pynskhem ktien. Waw ko mei baieit jong nga, to ïeng sakhi sa maphi na Bneng ha kaba phi la lait na ki jingleh beiñ baroh jong u briew. Phi dang lah iap dang ar bnai, hynrei une u kpa khlemraiñ u la dang ryngkang dieng kper ban leit wad Mem thymmai ha ïng U Syntan. Waw, ko mei baieit ba thiang jong nga, ngam tip bad ngan buh haei la ka khmat la ka rynieng. Lada phi la wan shaw noh ia nga ha kane ka jingpang, nga la lait ban iohi bad iohsngew ia ka jingpynkblemraiñ u Mihsngi ia phi.

(Ka mih noh)

Jaka - 3 Aspata

(Rung u Dr Liaw)

Liaw:— Phi kwah eh ban leit sha la shnong. Hynrei phi dang tlot eh bad ngi la ia pynbeit ba phin leit sah shipor ha ïng i Larsing. Haba i lait jingtrei nangne na Aspata, i Serin in don ha ïng man ka sngi bad phi, kumta phin ym sngew kynjah eh. Katno tarik mynta? Ka long 15 tarik u Risaw, ha ka 20 i kpa jong phi in sa iathoh bad naduh ka miet iathoh hi ki la ia pynbeit ba phin leit sah bad i kmie-nah.

Alis:— Nga sngew shyrkhei pynban ban mih nangne. Nga sngew kumba mih na ka jingphyrnai jong ka sngi ban leit set ia lade hapoh u lyoh. Nga isih ia kane ka Hui bad ia ka jaid ka kynja jong ka. Ban leit sah sha ïng jong ka ka mut tang ban leit pynlong mraw ia lade haka. Ym lah thaw lad mo ba"ngan lait na kane ka dujok.

Liaw:— I kpa jong phi im don ei ei halor jong ka. I kwah ba phin leit shong bad la

kiba ha ing bad ban shu ai bai bam ia phi. Ka Hui pat ka kwah ban bat iktiar lut ia ka peisa ka tyngka jong i. Phi i, ka long ka jingeh kaba khraw.

Alis:— Bun ki tharai ba ka Hui ka ioh buit ban leh jadu myntro na ki dkhar bad ki ngeit ba i papa i la ngat jadu na ka Hui.

Liaw:— Ka dei ka khun ka ksiew jong kata ka Circe kaba ngi la ju ia pule ha ka Odyssey. Wei uba la bam la dih na ka, u la kylla sniang khlem pep.

Alis:— Ki ong ba ka pynthap bieit ia i papa, haduh ba i la kylla long kum u muid. Ka ong ka Serin ba, mynsawia, ka la pyniaid ia i Papa ha ka res kum u baioskop. Ki ong ba i papa, la ka riam sahep bad ka phong tupia jarnel kynjluiñ bad ka iaid talaiñ diengduh. Ka pat, la ka iaid actress, haduh ba u paitjngoh kai um bna shuh ia ka res hynrei u la shu iabeh thapbalong ia kine ki baioskop tyngshop arngut. Ki ong ba ki ia pom ia thong res de sanspah tyngka, bad ka jingkhie shit wahleng ka Hui hangta lei lei ka bym tip briew tip mrad shuh.

Liaw:— Ka la long ka mon i kpa jongphi ban

leit sah ha ïng ka Hui. Ka bha ba phin leh ia ka mon jong i sa mynta, phi la ju pynpaw tang ka jingkohnguh ia i baroh shi arta. Kane ka long tang ka jingpynphrang iaphi. Shuwa ban suk, ngi dei ban shitom bad shuwa ban pynjanai ia ngi, ngi dei ban shah phrang da ka lawar ding ka jing jinjar.

(Rung ka Serin)

Serin:— Pyneh, thei, wat iam, ki jong ka Hui kin sa wallam ia phi kumne ban leit pynbuh ha ïng jong ngi.

Alis:— Nga sngew bynnud, ko Se, ban mih nangne. Phi la ialeh sbun than ia nga haduh ba nga la sngew ia kane ka Aspata kum la ka ïng. Phi tip ka long ka kam kaba eh ban mih ïng. Phin wan em, shibit sha ïng? Ngan sngew kynjah shibun lada phim wan.

Liaw:— Ka Taksi ka la wan. Baroh arngut bad i kong Briah ki ia wan tan iaphi. Nga nang khmih lynti ba i kpa jong phi in wan. Pleng i la shu phah da kine.

Rung ka Hui bad ka Symbriah

Hui:— Kumno Doktor i la koit bha mo i Lit? Ia ki kynja samla te kine. ki

kynja doktor ki kham leh kyrpang hi. Khmih ho, doktor ioh phi kwah lait kloi na ka shitom, phi shu phah ia i Lit haba dang sah ki jerm taiphoid, phi sa wan pynlong aspata sa ia ka ıng i papa—(Ha i Alis). Phi la khlain bha, Lit, Imat kumba phi da sngewsih ia kaba nga shu kren biria ia i doktor. Nga bad i doktor te kiba tang ka ia biria, seh, Lit. Ynda phin wan sah ha ïng jong ngi te tang katto katne sngi phin sa khlain bha. Ha ıng jong ngi te phin mon aiu ha ka pyrthei, tang ka put ka tem, ka bam ka dih, ka kup ka riam katba mon. Kine ki jain nga la wan rah. Nang pynphong Serin (ka ai ki jaiñ) phan da pynriam bha, ho tun, ia i khun.

Symbriah:—Mynta ka miet lei lei te, Lit, tang ka hai hai baroh shi miet, namar, kumba phi la tip hi, shibit kin pyniaskhem ktien ia i kong bad i kong rangbah, i papa jongphi.

Liaw— I Lit iba brai shibun ia ki kynja jingput jingtem, nga ngeit ba in suk bha ban shong bad la i Mei-nah.

Hui:— Waw, ko doktor, ha i kpa ka Lit te ym lah shan ho, la lut ki gramaphone, ki bela, ki kaitar, bad ki organ na Mawkhar ba i la phah shaw. Shibit, kynja'ki nongtem nongput kiba nang na Mawkhar, i la läh inbait bad kynthei bad shynrang.

Symbriah:– I Lit, lei te, iba la bha briew lypa kum ka mem, lada ngin hikai sa ka shad phareng te in leit komti aiu pat ban ia mih rong hangno hangno.

Hui: – Ia noh, keiñ. Ynda i Lit i la wan ha iing jong ngi te ngi la tip hi ban pynsuk ia i.

(ki mih baroh).

Jaka 4 – Ha ïng ka Hui

Rung ka Hui, ka Symbriah, U Mihsngi bad u Sorbong.

Sorbong:– Iasong iasong kong Briah, ba kan shit ka nia.

Symbriah:- Wa, i Babu, dang mynno phi bam kwai?.

Sorbong:— Ban haba iasong kwai kiwei te ngam ju kham bam keiñ, hynrei haba iasong

pat i kong- nga, la kum ong bakla mo, ngi dei ban ialong phareng noh mynta, ngan ong noh Miss "Briah" haba ia song pat da i Miss Briah te, wad bym ju bam kwai baroh shi ryta ruh yn leit banse shano khlem bam?.

Mihsngi :—E-e-e-. e-e-e-. -e-e-e. phi la iap hep. Ha u babu jong ngi te la phim da sumar bha ka ktien te phi la ngat.

Sorbong:—Kum ha ka shangkhawiah. Ynda la syrdoh u ksai shangkhawiah trait te phin khih pat shaei.

Symbriah :-I kren kumei kumta i babu? Ngan leit tip manga shano ba phi la bam kwai, haba nga peit ia ki bniat te kine ki lieh bleiñ bleiñ kum ki trompet janai.

Hui:— Phim long trumpet shuh mynta Babu?

Sorbong:— Nga ju long trumpet keiñ shaphang ka niam bam kwai, haba ngam pat pyrkhat ban shong kurim. Hynrei mynta nga la pyrkhat ban shong kurim noh, bad nga la kyrkieh eh ruh ban shong kurim. Nga dei namarkata, ban pynbit noh ia lade ia kata ka kam da kaba sdang bam kwai noh shisyndon. Ki samla kim lah ban ibha ia u

bym nang bam kwai. Haba ka shyntur ka lieh phleit phleit, bad ka jawdud bad ka iewkhong, ka samla kan leit ibha kumno? Ngi ki Khasi te u ialam lynti u kwai ha ki kam poi kha poi man, u pynneh bad pynskhem u kwai ia ka longïng-longsem, bad u pyndait sorki u kwai ia ka longlang. Iasong, iasong kong Hui, Miss Briah imat kumba phi khapnap eh ban ia ai tang shi kyntien u kwai.

Mihsngi:— Iasong kloi ko hep ioh i dom i Babu.

Sorbong:— Nga uba dom ho' ia kiba nga ieit hi te nga uba da dom hi keiñ. Tang ia kiba ngam ieit te ngam ju lei-lei.

Symbriah:- Phi ieit mo Babu ia nga?

Sorbong:— Ym tang ba nga ieit, hynrei nga ieit eh iaphi. Haba nga dang shu ieit te dang bit, ynda nga la ieit eh manga te la eh ban bthat ia u tyllai syrdoh.

Symbriah:- Ani nga sngew lehraiñ ia i Babu. Te heh pynai ma phi seh kong une u kwai.

Hui:— To ia ai hi shato. Pha tip i Babu i wan ibha samla ia phi haba i kong jongphi

i nang don hajan.

Mihsngi:— E-e-e. e-e-e. e-e-e—.

Sorbong:— Em ho, phi dei phin ai da la ka kti. Ban ai da kiwei te treh ruh ngam treh bam hi.

Symbriah:- Hi, hi, hi, (Ka ai kwai) Da khmih Babu ioh phi ing shun.

Sorbong:— Ynda khmih hi, lada yn dang ing shun hi te ka pyni ba phim pat nang iasong.

Hui:— Ba ioh phi buaid kwai keiñ Babu.

Sorbong:— Phi tip, haba nga pan kwai na i kong

Mihsngi:— Kumei kumta babu, phi shu dem kie umsaw ha ka por tlang? Phi shu dem khot kong hi ia i hep, haba phi la ia long phareng.

Sorbong:— Phi i, nga la sdang king ka khlieh ba u la sdang bu-aid uta u kwai. Hooid, nga la kynmaw. Phi i, Miss Briah,- nga la kum khot kong pat iaphi mo - phim i, Miss Briah, haba nga pan kwai na phi, phi la dei ban sngewthuh ia ka buit jong nga, nga kwah ban eksamin ia ka jingieit jongphi. Lada phim ieit hi ia nga te lada phin iasong shi sha-

Hui: – Kane ka rukom jong pha barobor.- Imat pham shym leit poi hi sha Ïew duh, pha leit ia iaid samla badno re badno.

Alis: – Ngam pat ju nang shang miet te phi Mei-nah.

Hui: – Pham shang miet te pha lei heit, pha jah katta.

Mihsngi – To ia keiñ noh, wat ia kaw kaw. Phi i, khun, ngi ia ap dohkha haduh katta khlem pat ia bam ja. Khie khie sha ïng-shet-ja, leit shet noh da u dai, tangba pynkloi. Phi i, I Meinah jong phi i la dom ba i la thngan eh. Khie, wat leit pynsngew ei-ei.

Mih ka Alis

Hui: – Ka khun pohjaid. Khlem pep kan kylla Shandar kane ka khun jong me.

Mihsngi: – To ia sngap, phi. I Babu i lah bam kato ka shini, hep?

Symbriah:— Une u lah iap ler, teh.

Mihsngi:— Kane ka ban iap. Don kiba ong ba une u Sorbong u don consamshon. Khie leit wad da ka umkhriat, synreit ia u. Shano u Mukta ba un

leit wad doktor?

Symbriah:...Koit, phi, kong, nga shu ai tang ka dawai ioh thiah ia u. Un sa kyndid sa shi phang.

Jaka 5-Ha Ing U Larsingh.

Rung U Larsingh.

Larsingh:—Kane kaba phylla shibun. Ka la iuh ka shukor bad arsap ia ka jingshisha bad ka hok bad kan sa duh ka jingmane Blei kaba khuid na kane ka Ri jong ngi. Ngim lah ialeh ia une u Syntan. U don ka tyngka bad ka buit bad une u paid khristan u shu bud ia u kumba bud ki langbrot. Ha ka Election u ioh sanphew ngut: uba pli u Konrai, ha ka hok ka iaid beit u ioh tang khadsan ngut; tang shi pawa na ki riewhok ruh ym don. Mynta U Syntan un sa shong ha ka khet tymmen Basan bad ka khet jong ka Balang kan sa kylla long ka khet dujok. Phi sngewthuh?

Liaw:— Phin sa leh kumno haba kumta?

Larsing:— Ngan sa ieh noh ia ka kam tymmen basan, ngamlah pyniadei lok

bad une u ksuid.

Liaw:– U Babu Syntan u long u Mahajon. Ki briew kiba shong wai ha ïng jongu kim lah kblem jied ia u. Ha ki mukotduma ruh u long u riewstad bah, bad ym don ba lah shan ia u ha ka nia.

Larsing:– Ka dei kata keiñ, U Mukta u wan iathuh ia nga ba man ka miet u ialang bad u khra kiad bad ynda u la bu-aid u tim tang da ki tien sang tien sih suda ia la ka khun. Hynrei u Mukta u long u riew pyrthei bad ngim lah ban pynieng sakhi da u ha ka Balang. Ka Konstitution kam shah ia kata. Kine ki nongbylla bad ki nongshongwai jongu pat ki lah ban iathuh sor sor ia ki kam jakhlia jongu, hynrei ban mih sakhi kim nud. Phi dei ban pyrkhat sa kumne. Lada ngin pynieng da ka jing bishar balang bad ngin pynrem ia u, u pat u byrngem ban leit sha ka aiñ. Hangta te ngi ki bym nang aiñ nang kanun la jinjar khait?

Liaw:— Ki ong ba u Mihsngi ruh naduh ba u la leit ha kata ka ïng, u la sdang ban kylla ksuid. I Alis iba pli i long kumba thep

ha slung. Ka Hui bad ka Symbriah kila pynlong ia i kum ka mraw jongki,—ka shet ka tiew, ka leit iew leit hat, ka tong um tong wah, baroh ki jingtrei sa tang ha i. I dang leit sah dang lai bnai hangta hynrei i la raikhoh kum ka nap bad ka thangiong ka bym ibit shuh. Tang ba ngan ia shem bad i ngam ioh lad shuh. Haba nga leit kai ha ing jong ki, ym ju ioh lad ban iashongkai lang. Tang ka thaw kam laiphew ka jaid ia i. Ki ia iapngiah tang ban pynbula ia u Sorbong khlch bicit.

Larsing:— Lada i Lis in sah slem ha kato ka ïng, in ym im slem.

Liaw: – Nga sheptieng shibun ia kata. Naduh ba i la ioh kato ka jingpang taiphoid, im shym khlaiñ bha shuh. Bad ka trei shitom bad ka dik bad khuslai jingmut, in leit lah shan slem shano. Lah ne em ban thaw lad ban pyllait ia i na kane ka jinjar? Nga pyrkhat mynta sa tang ia ka ta.

Larsing: – Ka long ka kam kaba eh ban korbar ia ka ing ka sem ki briew. Hynrei ngi lah ban iakren pat ia kata.

Liaw: – Lano i Serin in wan na Laitkynsew ?

Larsing:— Sa shi taiew lehse.

Liaw:— I lah ban iarap katto katne ia ngi.

Larsing:— Ka bha ba ngin ap haduh ba in da wan.

Liaw:— Ngan leit noh shuwa mynta ba ki wan shaw ki briew na Mawlai. Ka inphluwensa bad nirmonia ka trei jur shibun, lajan man ka ïng ki iathiah plar kum ki dieng lyngngot.

Larsing:— To khie, ngin wan pat ynda phi kloi (ki ia mih).

Jaka 6 – Ha ïng U Syntan.

Rung ka Hui bad ka Symbriah.

Hui:— Balei pha wan iew miet eh, para?

Symbriah:- Phi pat balei phi iawan poi miet eh kong.

Hui: – Pha i, ngi ia mut nyngkong eh ban ia leit sha khyndai Mer kata sha Elephan phol. Hynrei namar ba iaid than eh u briew shato bad phareng bad dkhar bad khasi, ngi ia leit noh sha Madanrting.

Symbriah:- Phi ia leit hi tang arngut mo? Nga sngew i Kong hynnin mynmiet i ong ban ialam bad ka Alis.

Hui:— Ka Alis ka ud baiong khlieh. Hynrei nga tip te pha ia ka daw; kam kwah ban ia leit ryngkat bad ngi shaei shaei ruh.

Symbriah:- Phim patom da ka bor balei, ka pyneh da ka khun nongwei?

Hui:— Un da juh shuwa u kpa-nah. Pha i, nga dang thaw skum ia u haduh ba un da juh, bad ia kane ka khun jong u ruh ngan da ai sla mluh shuwa. Un da juh bha u kpa te ka khun kan her shaei? Mynta ba ngi dang iaid honimun te yn lei ka, para, phin da shu kyrkieh eh. Phi pat balei phi iajan eh haba phi leit iew?

Symbriah:- Nga iohsngew na ka Serin dang shi hat ba sngew mat u Doktor Liaw u iapmat ia ka Alis. Ka dei shisha kumta, kong?

Hui: - Wat put padiah mapha shaphang kata ka kam. Imat ba u kpanah ruh u la tip ia kata, tang ba um put iathuh ia nga. Phan peit bha ia ka iaid ka ieng ka Lis, Lada u Dr. Liaw u wan kai

wat ju shah ba kin iashong kai hi. Da peit thuh bha ia ka iaid ka ïeng ka iakren ia khana jong ki, sa iathuh ia nga iwei pa iwei kat iba pha tip. To mynta sa shaphang ka jingwan iew jongpha.

Symbriah:–Nga la klet iathuh shisha. Hi-hi-hi hynne ka sngi te kumba leit shem sang te hynmen. Jin lai sien saw sien nga leit lap ia u Sorbong bieit ha ki Basa iew. Nyngkong eh, nga leit lap ha basa die sha ka Sila lymbuit, une u dang iakren bad ki Mawshai kiba wan die khiew ranei. Nga tad shu poi ma nga u shu ieng kynsan joit. Nga ong "Wa i babu ruh pleng i wan iew hi kum ngi ki kynthei du". U ong, kumba la iakren ha kato ka miet, te kong Briah, kane ka long ka jing wan iew kaba khadduh jong nga". kumno, Sila, pha sngew, haba ong i Babu kumta". Nangta ong ka Sila", "nga la shu iap keiñ, lada i Babu in ym wan dih sha shuh. Namar tad shu wan hi i Babu, ki ia sop ki briew ia nga kum ka kiaw ngap, bad ka jing lah die sha hangta te, sa tang bym lah pynkloi shuh, ka kti ban theh. Haba dei ba dei nga lah die kumba khadsan arphew, shi iew. Kata ka bym

kai mo. Tad pep wan iew i Babu te nga la stang u bai khaw". Ong u bieit, koit seh, kong Sila, "Phin shu khmih lynti sa phi ka nong die sha kat ia nga u Babu rangbah te kan leit ia dei kyrdan hi shaei. Tang kum ki jong i kong Briah, ki kynja khun ba khraw te ki ia dei dur, seh, bad nga. Phi ong kumno, Kong Briah? Hangta ngi ia rkhie kyrkait baroh arngut, nga de nga pynkloi ka phet. Ban ia biria bad u bieit ha ıng ha sem te bit. Ha iew te nga sngew dakhluid hi tar, wad kat nga kaba khriat ka dohnud kum u thah ruh.

Hui:– Nangta pat kumno?

Symbriah– Nga leit poi sa ha ka basa die doh. Hangne ruh nga leit lap ia u bieit, tang ba nga lap ba phet noh haba um pat lap ba iohi ia nga. Hynrei ynda poi ha basa die jaiñ ki Synteng, hangta ruh nga leit lap ia u, ba u dang phah suh jaiñ shi sut ia lade. U ong kumno phi tip kong?

Hui:– Kumno kata ka bieit jongpha?

Symbriah:- U ong kumne, "Nga te u ban leh pher na kiwei kiwei ki nong shong

kurim. Ia la i lok ngan pynriam kum ki jingriamshad jong ki Manipur." Hamar kumta, wan poi uwei u 'Khar jngoh kti. Ynda u la peit ia u Bieit naduh khlieh haduh kjat, u khot kyrpang ia u bad u ong kumne:-"Ko samla, nga i phi don ka maiñ jong uba khraw batri, namar nga la iaid kylleng ka pyrthei, hynrei nga dang ia kynduh tang iaphi u briew". Nangta u shim kynjuh ia ka kti jong u, bad ynda u la lah peit bha, u ong, "Phin sa kylla long u riewspah sa tang khyndiat sngi, bad phin shong kurim artad ia ka samla bakhraw batri kaba phuh baroh shiryngïeng kum u Tiew lasubon". Hangta u shu sei san tyngka bad ynda u la ai ia uta u Dkhar, u ong, "Ko kong Briah, ngan sa wan kai shibit sha ïng jong phi, da ap ho ha ïng" Tad shu kren kumta, u leit beit sha la ïng.

Hui:— Ki ong u men Larsing u kwah eh ban pynbuh ia ka Serin bad u Bieit, hana, namar ba u ba nang iathuh khana bad pynpaw Baible class.

Symbriah:- Tharai lada un kylli ia ka Serin, kan treh ia u.

Hui:– Ka Serin ruh kam treh hi ia u, u pat ruh un wan ialur hi iaphi ha ban da shata ka khmut knep lyngknep.

Symbriah:- Lada kumta te ngan lehkai ia u haduh ba in da baiong hi ngit ka khlieh bad leit noh riat artad.

Rung u Mukta.

Mukta:– Ko kong, I kpa jong phi bad i Babu Mihsngi ki la ia ap iaphi ha phyllaw ban ia leit baioskop. Ale noh, la biang ka por.

Hui & Symbriah:- Ap ngin da tapmoh.

(mih baroh)

Jaka 7- Hapoh khlaw

Rung U Mukta bad ka Symbriah.

Mukta:– Sha ka per syntiew jong u Adam bad ka Im Ko Briah jong nga.

Symbriah:-- Ko Mukta, wow nga sngew sheptieng bad phieng ka khlieh. Nga la sngew khlemraiñ lpa.

Mukta:– Ia u Adam bad ka Im mano ba la long phajri bad pyniathoh. Phi dei ka

shyieng krung jong nga. Ka shyieng krung ka la wad la ka jaka, bad mynta ka la wan shong ha la ka jaka ha ka krung u rangbah. Phi mon hi maphi ia nga. Nga la ong iaphi ba ngam long riew niam, bad lada phi kwah ba ngin ia long shi tnga, ngin ia long la ka long khlem da tip ki briew.

Symbriah:- Imat i kong Mihsngi i la suba shibun ia ka jingiaid jong ngi bad mynhyn-nin nga iohi ki ia kren aiu re aiu bad i pa.

Mukta:— U Mihsngi u kwah ba ki para kynsi jongu baroh kin shong khynraw sah, ba un dup ioh iaid rangbah kum u 'Iar ryngkuh hapdeng ki 'Iar kynthei samla. Lada in pynbud nam ia ngi, ngan pynpait ia ka khlieh jong u. Phi tharai ngam ithuh ia ka jingleh trai jongu ia phi. U khot, "I Hep, I hep". hynrei u thew shaei tip?

Symbriah:—Nga ruh nga isih ia une u Mihsngi. U wan iapoi sang da kumno bad i Hui. Lada i Hui in suba tang kyndiat ba u 'ba khmat ia la ka para kynsi te u la kut artat ka sngi.

Mukta:— Ko Briah ap ia nga ha ïng

ngan wan sha ïng jongphi shibit mynmiet ngan shu kiew na ka jingkhangïit bad hiar ha kamra jongphi.

Symbriah:- Nga iohsngew kumba kren ki briew. Peit katai ka jingshai, imat kum ka lynten.

Mukta:— La dei i kpa jong phi bad u Mihsngi keiñ. Ki la ia bud dien ia ngi, bad kthaw kurim bad pyrsa kurim ngan pyniap. Phi i kane ka pistol. Rieh khop. Ngi dei ban iaknieh ban poi ïng shuwa ia ki. Ki la hiar sha ka lynti kaba bakla. Mih.

(Ki la mih).

Jaka 8—ha nan Palok.

Rung u Liaw bad ka Alis

Liaw:— Nga sngewbha shibun ba nga ioh iashem bad phi. Ki ialeit bam khana baroh sha lum Shillong? Mano ba ap ïng?

Alis:— I Symbriah i ud baïong khlieh, bad ynda nga dep trei dep ktah, nga shu wan phet jyndat. Phi dei ban pyllait

noh ia nga na katei ka ïng, ka la long kum ka dujok ia nga.

Liaw:–	I kpa jong phi i ialong kumno bad ka Hui?
Alis:–	Ha kaba iohi ki briew, i kum kiba ia ieit eh, ym i lait jin haw shuh. Hynrei haba ki ia don hi tang ka iadait ia shrut. Dang hynnin ka dang kynjat ia i da ka kjat na ka bynta i Symbriah.
Liaw:–	Ba i lei i Symbriah?
Alis:–	I papa i ong ia ka ba ka jing-ia-iaid i Symbriah bad u Mukta kaba i pher. Ka pat ka ong ba i papa i bishni ia u Mukta. Na kata, pur sha ka jing-ia kren kaba sngew shy-khei. Ka kynnoh ia i papa ba i pyn-lut ia ki tyngka baroh ha nga ba im thied kynjri ksiar ia ka. Nangta sa ki ktien kiba sang ba ma bad ka kynjat artad ia i.
Liaw:—	Nga sngew synei haduh katta katta ia phi. Phi long kum u bilor ha-pdeng ki maw. Tang la khih ki maw phi la shroiñ bad pait.

Alis:— Hynne mynmiet, nga thiah ha la ka kamra. Hynrei ynda nga tad shu pynlip sharak. wan pynpait u briew ia ka jingkhang ia, bad ynda u la lah plie, u rung la ka rung shapoh ka kamra thiah jong nga. U ong, "Balei haba phi la ong ban ym woh nar ia ka jingkhang, phi woh pynban". Nga sngewthuh ba u dei u Mukta. Ynda nga kren ia u. "Balei bah Mukta phi leh kumne"? u ong, "map ko Lit, nga nang tharai ba thiah i Symbriah hangne". Phin batai kumno ia kata?

Liaw:— Ka jingthat i ia kane kaba shai eh. Bun ki briew ki la ia suba sniew ia u Mukta bad ka Symbriah. Kane kaba phi lathuh ia nga ka la pynskhem ia ka jing suba ki briew. U Mukta u bakla kamra, bad u kum wan kiew ha ka kamra jongphi.

Alis:— Ngan leh kumno ban lait na kane ka dujok?

Liaw:— phin ap ia ka por. Nga dang ia-

kren bad u kpa ka Serin shaphang jongphi bad n an sa iathuh ha phi ˁa shitaiew. Phi i, phi don ha ka jinglong kaba kham eh ban ïa kaba pl• tip. Ngam dei ˡ an iathuh iaphi ia ka jingma kaba sawdong iaphi. H,nrei to ngeit s' ne ia nga ba ngi la sngewthuh man ' ia I iei kiei baroh, bad ka por ka ji 'gl itlu id bad jing. su' jong phi kan ym slem ban poi. K ne ka jingtip ka a phi la ai ïa nga shaphang u Mukta ka la biang ïa ngin ia eit nc ., hi dei ban poi kl i sha ng kat a lah. Ngan leit or iaphi k duh l awkhar, ki briew ki ı ym it jh a gi ha ka por mie.

Jaka 9 – Ha i"g Ka Hui.

Rung U Mihsngi bad ka Hui.

Mihsngi:— Phi i, Diari lada ngim leh ia kine kiei kiei ki briew kin ym kheiñ briew ei ei ia nga, hynrei kin shu ïuh ia nga kum ia u ksew.

Hui:— Hato kiei kita kiei kiei, Diari? Nga ju sammut barabor ia ki ktien stac jongphi.

Mihsngi:— Kine kiei kiei ki long kiba phi ju iohi ba nga ju leh barabor keiñ. Nga dei ban bat la ka burom bad kyrdan kum u briew Sorkar, u nongthoh kitab, bad khamtam kum u briew shong sor. Ban bat ia ka burom ka mut ban ong tang da kawei ka ktien, ban leh riewshai keiñ. Haba nga iaid kai bad phi ka tnga baieit jong nga, ngi dei ban ia snoh kti kum u sahep bad ka mem. Phi phi dei ban kham noh sha nga, nga pat kum u rangbah nga dei ban shan keiñ iaphi. Lada ka ryndang jongphi ka thiah ban kit ia ka khlieh jongphi, lada phi pynnoh lyngngeh la ka khlieh ha ka tyrpeng jongnga ba kan ia shan ia ka khlieh jongphi ruh kam lei lei. Ki briew ki lah ban i lyngngoh ia ngi, hynrei ki riewshai ki shait leh barabor ia ki kynja ki ban pynlyngngoh ia ki briew. Phi tip ne em ba ia u phareng uba nyngkong uba leit kup shatri ha Bilat, ki briew ki ialun da ki maw bad ki tabaiñ da ka ktieh, bad ka risa ka kynhoi kat sha ba u iaid uba pli.

Hui:— Kane ka shatri kam shim mih nyngkong na Bilat?

Mihsngi:— Diari, i 'ang lyngkot eh i jingtip jongphi — uta u sah n u wallam shatri nyngkong sh u i ilat na Shaina keiñ.

Hui:— Nga 'eit bn shano nga ka bym ju pule kot pl aieng? Kiei de kita kiei kiei kiba phi lch ba k briew kin ym ïuh iaphi?

Mihsngi :— Kine kiei kiei baroh kiba nga ju leh keiñ. Nga don kam ban teh tai, ban pnong tupia sahep bad ban buh ït-khmat.

Hui:— Une u Mukta te u ba la sniew sat. Ha kato ka sngi ba phi phah shim tupia ba phi ong ban leit jingiaseng, u shu wan rung ba'l u ong. "Hangno ka tup sahep i Babu Mihsngi". Hangta nga la kyndit katbasiat da ka tup keiñ. Nga ong ia u "ka tup sahep aiu kata?"

Mihsngi:— He-he-he. Phi i, diari, une u Mukta u dei u synteng, na shaphang Sutnga—Nongkhlieh. Kito ki jaid bynriew shato ki ong "ka tup", keiñ ia ka tupia sahep.

Hui:— Ka kyrteng ka ba sngew thamula shi-bun.

Mihsngi:— Nga tharai ba kam ianang kynnoh

tupia, phi, ka shu ia ong noh tup.

Hui:— Ade kumta shisha mo.

Mihsngi:— Haba la phong tupia sahep, lane kumba ong ki phareng "helmet" phi i kumno ia nga? Ka khmat ka tyngshain kum ka dur Simpyllieng, khamtam lada dei da kaba lieh. Ki studen jong nga phi tip ki ong kumno haba nga phong tupia sahep? Ki ia ong "ew" haba la dei hi ka tupia phareng ha i Babu jong ngi te ym don dkhar ym don phareng, ki ia jah jaid lut ha khmat jong i, ka maiñ ruh la kum ka maiñ phareng, bad ka paw ka personality kaba i shyrkhei jong i baroh ha ka tupia sahep".

Hui:— Kaei kata ka 'Snality'?

Mihsngi:— Ka personality, kane ka dei ka ktien phareng bad ka mut ia ka maiñ bad mynsiem lang jong ki briew kiba khraw.

Hui:— Phi kren eh da ka phareng ngam sngewthuh sngewthaw ban ia kren bad phi.

Mihsngi:— Phi i, ka bor ka tupia sahep kaba phylla. Ka hikai skul ka tupia sahep, ka thoh ka tar ka tupia sahep, ka ialam

jingrwai ka tupia sahep, ka iathuh khana ka tupia sahep, ka ibha khynraw ka tupia sahep. Dei da ka bor ka tupia sahep ba phi i, diari jong nga, phi shah ngat jadu kum ha nga uba la bam tnga.

Hmi:— Phi da ong sa kum ia kata. Haba la dei hi ka tupia sahep ha phi, phi teh bad u tai, phi iaid kyrtong ha surok Mawkhar bad ka talaiñ diengduh, phi da pynbud artad bad uwei ar u studen, nga i kumba la jah jaid lut kine ki khynnah krajuet baroh shi sor. Ki briew ki bym tip ia ka bor maia ka tupia sahep te ki ia ong keiñ ba phi la kham sti ka snep doh bad la i sdang ran ka shyllang mat. Nga pat te katba ki nang ong ba phi la tymmen nga nang i thiang iaphi. Ki kynja sohmon te katba ki nang sti ki nang thiang. Hawto law kato ka iit khmat jong phi seh ai ngan deng kai noh manga shisien shisien. (Ka law ia ki ït khmat, ka deng ha ka, ka sa wallam sa ka ït ka pynpeit ia u).
Peit hangto ha ka ït, phi long kumno ban haba khlem ït khmat.

Mihsngi:— Det phi, ym i dei shuh da kum nga.

Hili:— Nga law khnang namar ba nga i phi

kop eh ia ka tupia sahep, ban khlem ki ït khmat. Phi la iohi hi, haba khlem ït khmat, phi long tang ar khmat. Haba phi tang ar khmat, hato phin long kum u 'si iatur uba khlem reng. Ynda phi deng ït khmat, phi la long saw khmat. Ynda phi la saw khmat phi long, ym tang kum u 'si iatur, hynrei la kum u Hati Sawkuna. Baroh ki khynnah samla shong sor mynta kiba deng ıt khmat suda. Balei? Ban kham ikhaiñ ki kynthei keiñ. Ia nga ka kynthei pat phi i kumno haba nga deng ït khmat?.

Mihsngi:— Shi, isih du, ym man i shong kun satia. I kumno re kumno ynda rung ki tnaw shapoh tap mohkhlieh. Ba phin da riam mem te, diari, imat kum ban i iadei.

Hui:— Nga ka ban ym pep ban riam mem. Phin da hikai lei lei sa ka shad phareng te hangta la i iadei bha ka riam mem. Ia ka tupia sahep phi la kren, ia u tai bad ki ït khmat ruh phi la lekshor. Nga te ia u kynjri baje ruh nga i shong kun shibun ynda u la sdien na ki pla putoi ki rangbah. U kynjri baje ha ki pla putoi ki rangbah ruh u long uwei

u jingpyni thiang. Nga isih ia ki rangbah kiba deng da ki baje kti, ki baje kti te i iadei hi tang ha ngi ki kynthei.

Mihsngi:— ..amar kata keiñ ba nga phah iaphi d.. ka baje kti ka ba sanphew. Haw pynphai shane ngan peit. (Ka Hui ka pynphai ia ka baje kti sha u). Waw ka jing i thiang. I ryndang kti ruh iba la i bit bha ban shong ka baje ha ka stem ha ka dap doh phyrmum. Ngan da doh noh ia ito i baje (u doh).

Hui:— Shuh wat wan leh khie mrad.

Mihsngi:— P..i da dom, ngan dait shibit sa na ka ngap

Hui:— Ew, u ia lur tnga kum u langsohmoh. Ka pyrthuh langsohmoh. Ka dei kawei na kita kiei kiei kiba me ju leh?

Mihsngi:— Phim kynmaw shuh ia ka Sermon jong nga ha ka Subdistrict Mylliem ?

Hui:— Ngam da kitkhia eh, phi i, shaphang kita ki sermon. Nga leit sha ki jingiaseng kumba leit sha ki phur bad ki jingshad. Nga leit ruh tang ba nga kwah ba kin peit ki briew ia nga ba ngá riam.

Mihsngi:— Kata kaba sniew. Lada iathuh khana kiwei kiwei, kum ki jong u Sorbong bieit lane ki jongu Larsing thamula te ka bit seh ba phin kren sting. Hynrei kat ia ka Sermon jong nga eh phin ym snap te hato haei ka jingburom jong phi ia la u tnga? Ki bun keiñ kiba leit sha kine ki jingiaseng kumba leit iaid suwari ban bam lyer. Mynta ha kane ka jak taksi te ym lah ithuh ithaw shuh uno u riew niam bad uno u riew thala. Nga hi ngam iohi balei ba ki briew kim bit ban leit sha ki jingialang briew kiba khraw na ka bynta la ka sngewbha sngewmiat. Hynrei haba ieng ki nongiathuh khat a radbah, khamtam haba ieng kat u Mihsngi, phi la dei ban pynshah shkor.

Hui:— Ngan kit pynshah shkor tang ia ei? Nga iashong lang bad ka Briah bad ka Serin, bad baroh shi sngi tdam shi tdam ka ia shyit ia nga, ba ka ia i sam mut ia u Sorbong khleh bieit ba u ialam jingrwai bad ba u shong, utai kum u khun shrieh hapdeng ki mem ki sahep bad ki rangbah Subdistrict halor rynsan. Ka da sniew than eh hi kane ka para jong ngi; ka tad shu iohi hi ia u bieit te ka shu iap ler iap ang tang ka rkhie.

Mihsngi: – I Lis i ong ba baroh, bad phareng bad khasi ki la iaroh shibun ia nga.

Hui:— Ka khun te kan leit beiñ shaei ia la u kpa?

Mihsngi:— I Lis iba pli in leit sngewthuh shano ia ki sermon kiba khraw. I ong ba ki Mawkhar kiba iaroh eh. U briew uba la iaroh ki Mawkhar te u la dei ban long u riew shynrang shisha. Kynmaw ki Mawkhar kiba shai tam hapdeng ki khasi ho. U briew uba lah ban ioh jingpyrto na ki Mawkhar te ym dei shuh u riewkai ho.

Hui:— Nga te nga iaroh tang ia ka sur jongphi, ka long kum ka sur sahep.

Mihsngi: – Kata keiñ kan shu beit kumno kata ka sur, lada ki jingmut kim shai bad jylliew bha?

Hui:— Leit pyn shitom mano ban pyrkhat ia ka jingmut?

Mihsngi:—Ngin keiñ noh ban iakren shaphang ka niam ioh iapoi sha ba bakla. I Lis i la iathuh ne em shaphang ka jingpar jingkhang ït u Mukta?

Hui:— Kan leit iathuh kata ia nga ba ka dei kmie ia nga? Ia la u kpa te kam iathuh heit?

Mihsngi: – Phi tang shu kren hi shaphang i khun jong nga te phim don pyrthei shuh; sa tang ka khong naphang.

Hui:— Ba la kha khong hi i mei te ngan sa leh kumno? Mem tip ba i mei i la pun ia nga ha ka ding bad u sohmynken?

Rung u Syntan.

Syntan:— Ko pyrsa nga don ka kam kaba kyrkieh eh bad phi. Phi lah ne em ban wan sha ka kamra thiah jong nga? Kumno khun phi sngew shait sngewkhlaiñ bha?

Hui:— Ngam sngew shait bha phi pa, nga sngew baïong khlieh, ngan leit thiah noh.

(Ki iaid baroh).

Ka Jingleh kaba II.

Jaka 1—ha ïng u Larsing.

Rung u Larsing bad ka Serin.

Larsing:— Ko khun, peit ia ka jingphyrnai ka bneng: ka lyiur ka la wai bad ka synrai ka la poi. Ki lum ki la kup ia ka rong jong ka bneng, namar ba ka suiñ bneng ka la paw. Sngap ia ka jing pah jong ka ñiang-kongwieng, ka wallam i khubor jong ka jingkmen sha kane ka jingim kaba pop bad jinjar jong u briew. Naduh ba la iap i mei jongphi, u lyoh u la kah ia nga kum ka jingdum jong ka lyiur. Hynrei mynta ka step, nga sngew kumba ka la wan pat ka jingim thymmai. Phi long ka jingim bad jingkmen jong nga ko khun; hapdeng ka lawarding kaba jur jong ki jing tynjuh, dei ka jing icit bad ka jingsngur jongphi kaba la shan ia nga. Ym don ei ei kaba kham kordor ha kane ka pyrthei ban ia ka khun kaba kohnguh bad kaba shan ia la ki kmie ki kpa.

Serin:— Papa, phi ju smai shi bun ban leit khwai ha ki sngi kiba bha jongphi.

Larsing:— Hooid, ko khun; nga don tang kawei ka jingsngewbha ha ka pyrthei, bad kata ka long ka jingkhwai dohkha. U Isaac Walton, u kpa jong ki nongkhwai dohkha ha ri Bilat, bad u briew u ba

bha bad u ba stad shibun, u jer kyrteng ia ka jingkhwai "ka kam sngewbha jong u riew pyrkhat'' (the contempletive man's recreation). Phi dei ban pule ia ka kitab jong u "the complete Angles'' ka don ha ka almari kot jong nga.

Serin:— Lehse ka eh eh, papa.

Larsing: – Wat ju kren ia kata ka ktien "eh". Ka khun jong nga kam dei ban ong ia kano kano ka kot kaba eh. Ngam ju pule ia ki kot kiba jem. Lada nga ioh kano kano ka kitab thymmai, bad lada nga shem ba kaba suk bad jem ban pule, nga bret noh ia ka. Ngam ju kwah peit ia ki kot kiba kham poh ia ka bor jong nga lane kaba ia ryngkat bad ka bor jong nga. Nga wad barabor ki kitab kiba kham palat ia nga bad ia ka bor jong nga. Ngam donkam ban iakren mynta shaphang ki kot ki sla. Lada phi ong ba ngan leit khwai, ngan leit khwai keiñ.

Serin: – Ngan da sngewbha shibun, papa, ba phin iaid lum lang ba phin ioh lyer ba phin koit phin khlaiñ. Ha kane shi taiew, nga i phi la shu ktah ia ka ja. Phi donkam aiu ban pynkhuslai ia lade

katne katne? Nga kwah ruh ban da ioh da ka 'kha khwai teng teng.

Larsing:— Ki tiar khwai ruh ngam don shuh. Mynta nga dei ban khreh ksai bad ryngwiang ba ngan ioh leit khwai lashai.

Serin:— Lashai te bun ki ban leit tong sher ba dei ka sngi shuti, ki jong ka Shai Mali, ka Ron Tarapet bad ka Sbuh khai-hiaw, ki la iawad tynsong ban ia leit tong sher. Ki la wan iawer ia nga hynnin. Kine ki lok Synteng ki long kiba sbun dohnud shibun.La teng teng ki long kiba danda than. Lada phin ialam ia ngi, ngan ia leit bud ia phi. Lehse ki jong ka Symbriah ruh kin ia leit lada ngan leit ia wer ia ki. I Lis te ba kin da phah te in leit, hynrei mynta la shi bnai ngam ju ia shem shuh bad i.

Larsing:— U Mihsngi u la leh sat ia la khun, ha ka tipsngi bad bha jinglong bad ha ka bha briew kum ka puri. U briew uba nud ban leh sat ia la ka khun, bad ka khun iap kmie, un ym shem bha ha ka pyrthei.

Serin:— Peit, papa, i-ei itai iba wan, ha ka riam jot rynjaiñ, ha ka iaid tlot, lada ngam bakla, i dei i Lis, ka jingwan jong i kaba i pher.

Larsing:– Ho-oid i Lis keiñ. Ine i la wan.

Rung ka Alis.

Serin:— Phi dei i Lit, ne?

Alis:— Nga dei ma nga keiñ, lok baieit. Phim ia-ai jaka rieh ia nga hangne shi miet ar miet? Nga mut ban leit noh sha la shnong. Lada ym don ban ai ja ia nga ngan shu leit khrong.

Larsing:— Balei kumne, la rynjaiñ ki jaiñ ki nep?

Alis;— Ka Hui bad u Mihsngi ki la law lyngkhuid ia nga, bad ynda ki la ia sympat bad kynjat ia nga, ki pynriam ia nga da ki jaiñ jot, ki sa ia beh noh ia nga. Ia ki jaiñ, i mei baroh ruh kim ai shuh. Peit la phler lut ka khmat ka khmut ba ki ia kynjat ia nga. Nga sngew kum ba la pait ka dohnud bad lwet ka met. Waw, ko Serin, ngam sngew don pyr-

thei shuh, tang ba nga la wan poi shaphi.

Serin:— Shim ko papa, i la kyllon; pynthiah kloi ia i – (ka twad ia ki pols jong i). I tlot shibun wat pynkhih ia i.

Larsing:— Ngan leit khot ma nga ia u Doktor, nang khmih maphi ia i.

Serin:— I don kam tang ban nors. Ieh ia i shiphang hangto. Wallam tang ki syngkhlieh ar tylli.

(U Larsing u leit mareh bad wallam syngkhlieh).

Khyllie na ka khlieh ba ngan buh ki syngkhlieh. Donkam sa ka umkhriat khyndiat (Leit shim u Larsing). Am hangne ngan ñiad da ka rumar ha ka khmat. Phi i, ka jingleh dusmon kat kane phin shem hangno, papa.

Larsing:— Ka dei ban don ka daw kaba jylliew ia kane.

Serin:— Ka ïng u Syntan-Singh ka la long kum ka dujok.

Larsing:— Ka jingkut jong ka jingsniew ka la jan. Ngi dei ban pyllait ia i Lis na ki tyrsim jong u Soitan bad lada kan poi shaei shaei, ngi dei ban iarap ia i.

Serin:— Peit i la khih, sngap i kren ruma.

Alis:— Ngan pyniap ia me, Mihsngi; ngan siat ia me Mihsngi. Hangno uto u lok jongme u khlehbieit. Hy, ngan kjit ia ka snam jongme baroh arngut... Ham Mukta, pha ong kumno? Iano phan siat? Ngan ai sha thanat... Khie papa .... Waw ki la shoh ia nga.... Waw ko mei kynrad ... Waw nga iohi phi shong ryngkat bad ki Angel...... Mem shoh Mihsngi...... He, he, he.

Larsing:— Ka kren ruma ka khynnah.

Serin:— Ngan leit khreh jingthiah, ba ngin rah noh ia i.

(Ka mih).

Alis:— Serin, kynrad jongnga; Serin kynrad jongnga...... Ale wan shaw ia nga.

Larsing:— Lis, ko Lis, phi tip briew ne phi ruma? jar, jar.

Alis:— Ko Liaw jongnga.... hangno ka jingsmai jongphi... nga shaniah tang ia phi,...... Ko Liaw jongnga, ko Liaw jongnga.

Rung ka Serin:

Serin:— To keiñ papa, ngin ia rah noh ia I. Buh kawei ka kti na ki siang tyrpeng, kawei na ka khlieh, ngan bat ma nga na ki kjat bad syngkai. Ia noh.

(Ki mih)

Jaka 2: Ha ïng u Syntan.

Syntan:— Pyrsa, une u Mukta u la pynsniew ia I Briah bad u la pynbud nam artad ia ka ïng jongnga.

Mihsngi:— Ha kato ka miet ba ngi leit iabud ia ki shapoh khlaw, phim iohsngew ba ia kren hum hum ki briew hamar ba rung sha 'law Mali? Lada ngam bakla nga sngew kumba ka sur ktien ka dei ka jong u Mukta. Nga iohsngew tang kawei ka ktien, 'Ka 'Per syntiew jong u Adam bad ka Im'. Ynda ngi ia tur shapoh, ngim shem briew ei–ei.

Syntan:— Mynta la bna baroh shi sor Laban, bad ki jong u Larsing ruh ki la tip ia kane.

Mihsngi— Nga sngew shibun phi kthaw ia kane.

Syntan:— Kumba ngi la iapyrkhat, ngi la thmu ban ring ia u Dr. Liaw sha I Briah; hynrei mynta u Mukta u la ber mluh ia ka syrwa jong ngi haba kam pat ih. Phi tharai I Lis I la ia skhem ktien bad u Doktor?

Mihsngi:— I Lis I la phet hynnin mynstep na ïng. Ine I Hui Iba dom than. I shoh I kynjat ia ka hynnin, bad sngewmat I la leit phet sha ing u Larsing.

Syntan:— Ngi dei ban pynlait ia ka na utei u ksuid.

Mihsngi:—Nga mut yn leit ia kren kumne keiñ.

Syntan:— Khie leit kloi kloi, kumno phin shu shah ba in pynmih kumne ia la ka khun? Khie leit lam da ki pulit, leit ring ia ka. Lada u pyneh u Larsing, ai ia u sha ba eh.

(Ki ia mih)

Jaka - 3 : Ha ka kamra ha ïng u Larsing. Rung u Liaw bad ka Elis:

Liaw:— Nga tip ia kiwi kiei baroh bad nga tip ba phi la shah kat kine ki jingjia ha ïng ka Hui haduh shi snem kyi hih, namar ba phi kwah ban iarap ia la I kpa. Phi ong ka leh kumno kumno ia I?

Elis:— Haba ka tang [illegible] la dom hi wit ba ym biang ka m[illegible]n jong ka, sa tang [illegible] kyn[illegible] ba [illegible] kynpha ba[illegible] ka la sih [illegible]ad.

Liaw:— [illegible] kpa jong phi haba ka leh kumta?

Alis:— Bun ba I shu iam. Dang shi bnai I ai pisa ba ngan leit third tapmoh. Ka tad shu iohi ba nga tap da ka tapmoh thymmai, ka shu kyrñion ia ka khlieh jong nga kumban iywit, ka ong, na ei pha ioh kane ka tapmoh, na ei pha ioh kane ka tapmoh? Nga te ngam banse ban iathuh ba I ai I papa. Hangta te ka kynther kumban meh ding.

Liaw:— Ka leh kumno ia I papa jong phi?

Alis:— Ynda I wan poi ha ïng te, phin leit tip shuh. Ka leit buh ka tyngka na ka khlieh jong I. Ka ring pakhuh ia I teng teng sha nga, ka ong artad, 'Shim ia une u kpa khlem jaid jong pha' ia kiwei kiwei ki ktien ba ka kren te ngam bit ia thuh. Ka sa bynthiew ia I bunsien na khmat bad ka kynjat artad, ka sa phet.

Liaw:— Kata kaba sngew shyrkhei shisha.

Alis:— Shisien ka bah ia ka wait tyngkrong bad lada Im shym lap I ma Syntan te ka la pyndkut ia ka ryndang I papa.

Liaw:— Balei ka leit dom haduh katta katta?

Alis:— La bun sngi kam treh shuh ban khatja ia I papa, tang namar ba im treh ban leit lam jngoh phut bol ia ka. Ha kawei ka miet, naba ka dang wan dukan, ka lap ba khatja I Symbriah ia I, hangta shu ala, sia ka kylla ingkheng ka ong 'pha [illegible] ia ka Briah, pha phah [illegible] khatja [illegible] Pham nang khad hi!"

ap ynda wan manga 'ka tnga jong pha balei ba ngim pynbam ia pha tang da ka ja mluh? Hangta i papa ba i la dom i ieng joit i ong yn thap ia ka, hynrei shu kloi lan ka ioh kynrup da ka wait tyngkrong bad ka la jan pom ia I na ka ryndang lada in nym lap wan i kthaw.

Liaw :— Ew, kata kaba sngew ma shibun.

Alis:— Ngam lah ban iathuh lut ia ki jingleh jong ka ia I pa. Ka por ka long kaba kordor bad ngi don kam ban ia kren pynbeit ia la ki jong ki kam.

Liaw :— Ho-oid, phi la lait na ka lawar ding jong ka dujok. To ngin klet noh ia ki lyoh kiba iong kiba la dep bad ngin peit sha ka bneng kaba sngur jong ka lawei.

Ha bneng bad ha pyrthei ,nga im tang da la ka jingshem kaba tuid na ka mynsiem jong phi. Phi long u 'Tiew-kulab uba lieh bad sngur tam uba mih halor ki dieng shiah. Nga la kheit ia phi na ki dieng shiah bad nga la pyn-

shong ia phi halor ka Khet ka Duwan ka jong nga.

Alis:— Bad nga la im da ka bor ka jingieit jong phi bad nga la kloi ban iaid lyngba ka ding bad ka um, lyngba ka jingim bad ka jingiap, lyngba ki jingat phyllung bad ka ding ka dujok bad lyngba ki 'per syntiew jong ka Paradise kaba ka rynieng jong phi ka kah syrngiew halor jong nga. Ko Siem briew jong nga ka mynsiem jong nga, nga bret lut la ka rynieng baroh shi tylli ha ki ksang kti kiba khuid jong phi. Nga sngew kumba ka por bad ka bymjukut ki la ia wan lang ha ka shikhyllip mat. Ai ngan doh ia ka kti kamon jong phi, kynrad. (U doh ia ka). Ka kti kaba khlaiñ, ka kti kaba khuid, ka ban khring ia nga lyngba ka ding bad lyngba ka Jingiap.

Liaw:— Ka la biang tang katta ka jingdih na ka pukri sngur jong ka jingieit. Mynta u dei u bnai Lber bad lada phi la kloi ma phi, nga sngew ngi la dei ban ia soh noh ha ka jingshong kurim ka ba khuid ha ka shi tarik u Ïaiong, kata ka long sa artaiew naduh mynta. Ka

long kaba dei ba ngin dang ia im ha jinglong shitnga ha ka samoi ba ka khyndew ka kha ia ki shylluid dieng bad syntiew, bad ba ka sei ia ka jingim bathymmai sha ka pyrthei.

Alis:— Haba phi mon naphi nga ruh nga mon.

Liaw:— Kata ngin iakhlad noh sawa. Phi ong ba phi kwah ban ia leit iaid kai suwari bad I Serin; ka la biang ka por ba ngin ia ieng noh.

(Ki ia mih)

Jaka - 4 Ha ing u Syntan. Rung ka Hui bad ka Symbriah.

Hui:— Pha iohsngew, khun ka bieit tymblang, ka Serin ka iathuh ba ki la ia kut ban iathoh sa ar taiew? Ka sngap siar ba ki ia kren hynnin hapoh kamra. Pha kaba la ioh da u Draibar te phan lei pat. Hynrei ia ka Serin kaba ph seh kaba la ia lur bad u kumban iap hi. La lah ka khun u Mihsngi thiaw, phi mut kumno?

Pham shu ai kumto ban leh jop kane ka khun nongwei?

Symbriah:- Nga iohsngew kumba ka Serin ka la mon ia u Sorbong khleh bieit bad ki ruh ki la ia pynbeit ia ka sngi ia thoh.

Hui: – Kan leh kumno heit haba la kut ka ñia bad ka but, kan shu shong khynraw sah khlem tnga? Lah u Sorbong bieit tam ban ia u Draibar eh.

Symbriah: I kong pat i ong kumno?

Hui: - Phan leit ong sa ia uta u kong pasngeng. Uto un um sngewbha heit ban ioh pyrsa kurim da u Doktor? Hynrei ngan pynpdaug ia kane ka kam. U Mihsngi bieit U long tang u ksew jong nga, haba nga ong dew u dei ban shu wan; haba nga ong shu, u dei ban kynrong; haba nga ong shuh, u dei ban phet sawruid pyndem tdong matad. Pham iohi kumno nga la hikai ia u? Ka khun jong u ruh ka dei ban long ka miaw bad ka ksew jong nga, pha sngewthuh?

Symbriah:- Phin leh kumno kong? Nga sngew shyrkhei ia ki ktien jong phi.

Hui:— Pha iohi uei une nga bat ha ka kti?

Symbriah:- Nga i kum u phan khlaw.

Hui:— Une u phan uba na Bhoi. Lada phan shu ot ia u da ka wait, bad da kata ka wait phan ot ia u soh lane uno uno u kynja jingbam, pham tip ba ka bih jong une u phan ka jur haduh katta, ba u briew u ban bam ia uta u soh u dei ban iap tang na kaba dambit na u phan ha ka wait. Ita I doktor pyrsit jong ka khun u Mihsngi in leit tip shano ia ki bih khlaw. Ngan pynmad ia i da ka bih une u phan bad ngan khmih ia ki jingstad dawai jong I baroh kin lah ban pynim ia I. Khie leit noh, ngan sa ai phah rah kawei ka shithi sha ka Alis.

(Ki ia mih).

JAKA - 5: Ha ïng u Syntan.

Rung U Mihsngi.

Mihsngi:- Ki kliar jong ki lum kiba jyrngam, ka jingthaba jong ka step phyrngap

haba ka dang bthei na ka jingdum, ka jingphyrnai jong ki kshaid um ba ki ryngkoh na riat sha riat, ha jingrkhie jong ki khynnah kynthei samla, ki dei, haba kynmaw ia ki, ban pynshai bad ai bor ia ka jingmut kaba dum tam. Hynrei hangno nga don mynta? Shisien ka khmat jong ka Hui ka la thaba khrek ha ka dohnud jong nga. Ka la thaba tang shisien. Mynta bad naduh myn aria ka la dum da ka jingdum u soitan bad u bymman, ka la dum da ka jingdum bymjukut jong ka dujok. Haba nga ong Hui, ka ong nga ka trui trui, me la khalah ia nga te, men ioh tang ka ding. Haba nga ong Hui, ka ong, nga ka brui brui, me la ktah thala ia nga te me la dkut. Haba nga ong, Hui ka ong me u u kui, men pun jingkieng sha bneng da ka eit jong me. Te aiu ngan dang ong pat kum nga une. Ngan ong ba nga la long u briew uba la shem jinjar tam ha ka pyrthei shisha keiñ. Hynrei ka don ka jingbiria ka ba kyrpang ha ka jinjar. Nga la mad tang shiteng pawa hynne, ka khlieh ka la sdang king, shisha, ka la sdang

khie ka biria. U briew um lah ban im khlem ka biria. Ki ksuid ruh, nga tip na I Mei Lawbah, ki im da ka biria shisha, ka khun iap kmie jong nga kaba pli, shibit te la kum no kumno ngan leit jngoh noh ia ka.

(Rung ka Hui bad ka Symbriah)

Katei ka la ia wan ban pynjynjar ia nga.

Hui:- Ko diary, ngi la ia wad kylleng ia phi, pleng phi don hangne? Phi shong lei marwei kumne baroh shi sngi?

Mihsngi:- Ong shi rta. Pha ia wad lei ia nga haba pha la ia pynking jabieng katne ia nga?

Symbriah:- I kong i da dom ne? I pa iba pli i la sngewjynjar shibun na ka bynta jongphi. Phi tip ne em i Lit bad I Liaw ki la lah ia pynskhem ktien hi bad ki la ia kut ban iathoh sa ar taiew?

Hui:- Ki la ia kynjoh ktien ne em ia phi, Diari?

Mihsngi:- Kata ka bym lah iong. I Lit ia ym leh kum kata ka kam lano lano.

Hui:- Hooid keiñ, phi eh. Ngam shym la ong iaphi ba ka dei ka khun runar? Ynda ka la phet na ïng jongphi te kato ka ban dang kheiñ kpa shuh. Kat kane ka jing pynjah burom ia u kpa uba lah uba iai ym pat ju shem. Ngi wad iaphi namar ba ngi kwah ban da ia ka burom jongphi. •I pa iba pli i la khuslai shibun na ka byrnta kane ka jingkhein burom u Liaw iaphi. Kumno u nud ban ia bat ktien hi bad ka khun jong phi khlem da kynjoh ktien ?

Mihsngi:- Ka long kumta shisha?

Symbriah:- I kong teh kum uba bieit i kren. Ka da wan iathuh ka Serin te hynnin ia ngi.

Hui:- Sngap ia nga. Tang ban lait na ka lehraiñ, i pa i la khreh ban leit sha ïng u Larsing bad ban leit pan map na ki baroh, tang ban ioh pynwan ia ki sha ïng jong ngi bad ban pyniateh ktien ia ki da phi ha ïng jongphi. Ka burom jong phi ka dei ban neh la kumno kumno. Tad shu dep ka pyniathoh da ka rukom kaba don

burom ka mat ia poi kat sha ba ka ia poi. Nga ruh nga la ngiah.

Mihsngi:- Yn lei ka tang ba kan beit kan bha ka kam bad ba ka khun kan lait na ka khlemraiñ.

Hui:- Phi dei ban thoh da ka shithi sha ka Alis bad ban khot ia ki ban wan ia pynskhem ktien hangne.

Mihsngi:- Ka leit wan shano lada thoh ma nga haba ka ia eh bad phi. Phin da kho ma phi te ki ia wan seh.

Hui:- Lada nga sngew eh katno katno ruh na ka bynta jong phi ngan thoh. K dei ban ja wan la shai hi bad ng dei ban khreh bad i sha de ba k kam kan kham i don burom. Ia noh ka khun ka la iam baroh shi sng ka wad ia phi; ka khun aiu kaba l nap kpa sat.

(Ki ia mih)

Jaka : : 6 : : Ha ïng u Larsing

Rung U Larsing, U Syntan bad k Alis.

Syntan:— Kumno, nga iohsngew phi wan khwai, phi ngat dohkha? Nga iohsngew ki jong I Lit, I Serin bad ki lok synteng ruh ki ia leit tong sher.

Larsingh:– Leit dei shuh shano phi kum ha ki por hyndai ba dang bun ka dohkha bad ba ym pat ia smat eh u briew. Mynta la jur kane ka siat bad ka wieh tutia, yn leit shan dohkha shuh shano? ka la ia sian bad ia phet iap lut. I Lit, kumno phi ia ioh?

Alis: – Shu ia ioh tang khyndiat phi pa-hep.

Syntan: – I Lit te I shu bitar sah ia ngi, khlem da wan mih shuh. I Hui bad I papa jong phi ki la shu khuslai noh na ka bynta jong phi te. Kumno, haba la bakla I papa bad I kmie-nah, phin leit shu pynsngew sah ia ki?

Alis: – Ia I papa i bapli nga isynei, nga i-synei ia I namar ba im ioh la ka mon ban leh sbun ia nga ka khun, I bitar ia I mei-nah. Namar I bitar ia I mei-nah, I shoh sa ia nga. Wad ia I mei-nah, ruh ngam bud-nud ei ei. Hynrei ban wan sha ïng jong phi te,

pahep, ngam wan shuh, namar ba ka jingd'on jong nga hangto ka long tang ka jingpynjinjar ia ki baroh arngut. Ka Serin ka la iathuh ia nga ba naduh ba nga la phet na ki, ki la kham suk shibun. Lada ki ia bitar teng teng, ka daw ka long na ki hi, bad ym na ka daw jong nga.

Syntan:— Phi ong kumno, kpa ka Serin, lada i Lit i la map shisha ia i Hui, ka bha ba in pynpaw ia kata da kaba i wan shong biang bad ngi?

Alis:— Ban wan shong hi bad i mei-nah te, pa-hep, ka bym lah long shuh. Ka ïng jong phi ka la long ka dujok ia nga, bad nga triem sah haba nga kynmaw ia kiei kiei kiba nga la iohi bad iohsngew ha ïng jong phi.

Larsing:— Nga tharai ym dei shuh phi kpa i Hui ban ia i Lit ban wan sah ha ïng jongphi.

Syntan:— Phim treh shuh, Lit? Phim lah ban map ia i Hui haba i la lah kylla ka bamut bad sngewsih ia kaba i la leh beiñ ia phi?

Alis:— Nga la ong ia phi ba nga la map ia i mei-nah, hynrei ngam lah ban wan sah shuh ha ing jong phi.

Syntan :— Ki ong ba phi la ia pynbeit ban iathoh bad i Liaw. Nga wan tyrwa ba phin ia pyndep ia kata ka kam ha ïng jong ngi, bad i Hui i dei ban pynkhreh ia kiei kiei kiba phi donkam.

Larsing:— Kata ka jingpynkhreh kaba bha lada i Lit i lah ban pdiang ia ka.

Alis:- I Liaw in ym shah da lei lei ba ngan leh kumta. I la leit wai ing ia nga ha Laitumkhrah bad nga la pynbeit ban leit shong noh hangta.

Syntan:- Niuma,. nga shu wan ai jingpyrkhat ia phi, ko Lit, bad ngam shym khmih lynti hi ba phin lah jubab ia nga. Ka long ka kam kaba eh, hynrei nga kwah ba phin pyrkhat mynta, ngan sa wan pat la shai ban ioh ka jubab kaba shai na phi. Hynrei uei une uba wan?

(Rung u Mukta)

Mukta:- Kato ka khleh bieit kam shym wan

rung hangne? Ba ngan da ioh ia ka ngan pynpait ia ka khlieh jong ka.

Larsing:- Ym bit ba phin wan leh bad kren kumne ha ing jong nga. Iano phi wan sia sia kumne?

Mukta:- Map ia nga, kpa I Serin, ngam shym buaid. Naduh ba nga mih na ing ine I kthaw, ngam ju dih kiad shuh.

Syntan:- Wat khot kthaw shuh ia nga, phi la lah ialait bad I Briah.

Mukta:- Kata ka long tang ka jingsngewthuh jong phi: nga bad ka Briah ngim shym sngewthuh kumta. Hynrei ym shym don kam ban ia kren ia kata mynta. Nga wad ia kato ka Sorbong khleh bieit. Ka pynbna la lut ka Sor Laban ba kan iathoh bad I Briah. Nga la wad ia ka la slem ba ngan ioh phut ia u thyllied jong ka. Nga lap ia ka myntan ha poh Iew Duh ba ka iaid khaiñ kum u Saheb. Nga tang shu kren ia Ka ka ong ba I Briah in sa rung Balang, bad ba kan sa ia thoh sa shi taiew. Ta̲J shu ong kumta ka iaid pynsted noh. Nga ong,

'ap, ap ynda ia kren' ka mareh sha kine ki dong Mawkhar. Ngam iohi haei ka rung namar ha la dum bad ba bun ki briew. Nga shu wan beh shane jaid ba ka shait wan kai hangne.

Larsing:— Kane ka bymdei, Mukta. Haba phi la mut ban bha, bad ki briew kim khot shuh ia phi, phin wan wad kput pynban da kumne ?

Syntan:— Haba phi kwah ia ka ban ia shai te phim wan ia kren ha ing balei ? Shu byrngem byrsit ia u briew ha lynti ha syngkieng leit dei mo ?

Mukta:— Ha ing jong phi te kthaw, ngam dei wan shuh, lada phi ong "wat khot kthaw shuh ia nga", nga te ngan khot hi, ngan leh kumno haba la ia dei bad i khun jong phi, ym sang mo ba ngan leit khot da kumwei pat phi I Kpa iba bha'

Larsing:— To khie leit noh, wat wan pynkulmar shuh ha ing jong nga, ba ngi dang ia don kam artad. Phi la pynshep-tieng shibun ia I Lit bapli.

Mukta:— I Lit ruh pleng I dom, map, ko Lit

ba ngam iohi ia phi. Ki ong ba phi la jan shong kurim mo ? To ia kit bok kit rwiang lem ho Lit. Katno nga kmen ba phi la lait na ka kti I Kong. Ngan leit noh shua.

Alis:— To khie, leit beit noh sha la ïng bad wat leh lamwir lamtham kumne. Phi leit lah bteng shuh shano ia u ksai uba la dkut.

Mukta:— Ngan leit noh, tangba ka jingiap kaba ishyrkhei ka ap ia u Mihsngi.

Syntan:— Nga ruh ngan leit noh. Kane ka bym lah shah ka kam. Ngan leit hajir sha thanat. Lada shah ia une u Mukta ba un leit byrngem byrsit ia ki briew kumne, yn sa jot ki ïng ki sem baroh. U la pynjot ia ka khun jong nga. Ynda nga dang syrdep ia ka ïng kumne, u wan byrngem byrsit ia kiba thmu ban ia poi kha bad ki khun jong nga. Kane ka bym lah shuh.

Larsing:— Da pyrkhat bha, kpa ka Hui. Haba phi la pynlong ia la ka ïng ka ïng dih kiad ïng ia khalai, mano ba wan pynjot ia ki khun jong phi, ym dei

ma phi uba ailad ia ka jingsniew? Phi long tymmen Basan mynta, hynrei wat tharai ba ka pyrthei kam tip ia ka nam basniew jong ka ïng jongphi.

(Rung u Sorbong)

Sorbong:— Ia ka buit jong nga. U beh ia nga na Ïew Duh, nga kyllaiñ sha Umsohsun, nangta nga wan phai biang bad nga bud dien kylla ia u. Ba ngan da mon ban trei ia u, u lah dep.

Syntan:– Lada ngim leit ijar sha thanat, un sa shu pyniap khlem kput ia phi.

Sorbong:- Nga rieh hangne ha kyrpong, nga iohsngew baroh te kthaw, ia ki jingkren jong u.

Larsing:— Ka bha ba phin leit pynbeit sha ïng jong phi ia kane ka kam. Ngam sngewtynnad ba ka ïng jong nga kan long ka skum jong ka jingbyrngem byrsit.

Syntan:- Ngin ia leit noh kumne sha thanad. Ia noh, pyrsa.

(Mih u Syntan bad u Sorbong)

Larsing:- Phi i, Lit, ka la jia ne em kumba nga la ju ong ia phi?

Alis:- Ho-oid, keiñ. Ngam tip yn long kumno ia une u Sorbong khleh bieit.

Larsing:- Khlem pep un ngad ha ka jinjar. Phi leit shong da kumno ha ing u Syntan, haba ki don ki kam kiba ishyrkhei kum kine?

Alis:- Ho-oid keiñ, hynrei ngan da ia pyrkhat bad i Liaw. Imat ngi ruh ngi ia shem jinjar lang baroh na ka bynta ka jingleit jong I kpa ha ka tei ka ïng.

Larsing:- Koit, wat leit tieng ei ei. U Blei un iada ia phi na ki jingjinjar baroh.

(Ki ia mih)

Jaka - 7 : Ha ïng ka Hui.

Rung ka Hui, ka Symbriah bad ka Serin.)

Hui :- Phan smai, Serin, ba phan ym iathuh briew ia kane ka kam? Pha ong ia pha ruh u la kyntait bad la leh ki kam shet kylla bunsien. Ka Briah ruh ba ka la ia sniew bad u Mukta kam leit khwai shuh ia une

u Kha Lad, la mynwei u la ju nang pah kum u moina, mynta u la blad. Ngin ai ia u sa tang da ka shun ne u jaiur ba un iap duh artad. Ban ia kaba kane ka khun iap-kmie kan ioh jem ia u, ka bha ba ngin thaw lad ban pyniap noh ia u.

Serin:- Ha Aspata nga la shakri ia u kum ka mraw. Ia ki 'wai-dong jong nga u la bam katba nga ai. Ia ka ja ka dohkha jong nga u la shu nguid katba ai. Ki jingiaid suwari, ki jingshong motor u la pyniaid ia nga kum la ka jong ka briew. Haba u rangbah u pdiang ia ka jinglehieit ki kynthei hynrei um pynphai kylliang ia kaba pli, kan leit ud kan leit kren hano? Sa tang ba kan shu nguid bad tep ia ka jingmong hapoh ki syrtap kiba jylliew tam jong ka dohnud jong ka. Ngam lah ban pynpaw ha u Liaw lane hano hano. Nga dei ban iaid kynjih bad ka tba khmat bad sleh umphniang artad. Pha i, Hui bad Briah, ka la poi sha kane: nga la dei keiñ ban leh shukor bad arsap kumba nga ieit eh ia ka

Alis, bad kumba nga leh khia eh ia ka jingialur tnga jong u ia nga; hynrei hapdeng kata baroh, ka ding ba nga la nguid ka dang bam ia ka mynsiem bad jingmut jong nga bad ka nang pynring tyrkhong ia ka jingim jong nga baroh. Lada ngi ioh dong pan wad kput, ngin da pynjot hi thiaw ia u khlem jingisynei. Pha ia sngewthuh?

Symbriah:- Pha tharai kin ia wan lashai mynmiet ban ia pynskhem ktien ha ing jongngi?

Serin: Lada ma nga bad I pa ngin ban ia ki, ki dei ban wan; kim lah da lei lei ban kyntait.

Hui: – I Pa I la leit iakren hynnin mynmiet hynrei khlem da ioh pyndep lyngkot ia ka ktien, jin noh ba u leit pynkulmar u Mukta lamwir khleh bieij. Tip kin ia long kumno la shai. Bad ka daw baroh ka long na ka bynta ka Briah.

Serin:– Nga ngeit kin wan lada pha thoh da ka shithi, da pynpaw kumba pha la babe eh.

Khot ba kin ia wan da kaba sngew-bha ban ia pynskhem ktien, kin wan khlem pep.

Hui:— Ngin thaw ka jingdih sha kaba khraw, bad la u khapnap ruh nga tharai u Mihsngi un ym bynnud ban ai sanphew tyngka ban pynlut na ka bynta kane. Ngan khreh ar klad ka waiñ kaba bha bad ngan ai ha u Mihsngi shi klad kaba don bih bad ha u Liaw shi klad kaba khlem bih, ngin sa ong keiñ ia kylliang klad kum ka jingis-smai bad iateh jutang. U Liaw un ngad da ka bih bad u tad shu dih un iap artad.

Symbriah:- I kong I la ioh pyrkhat da ka buit kaba bha shibun. Ngi la pyrshang ai ia ka bih kaba ngi la khleh ha u ksew mynlyiur bad u la kyrbeit tang shu dih.

Hui:-:— Em, nga la bakla. Ngin ai da ka bih kaba trei suki ia u Liaw. ba un sa leit kyrbeit ynda un poi ha ïng.

Serin:— Ioh u iap kumno kumno ha ïng, ka-

ta la jot baroh kawei ka ïng. Kan long ka jingtohkit ki pulit, bad ngi la iap baroh laingut.

Hui:- Shu shaniah ha nga, nga ioh da u phan uba na Bhoi Khadsawphra. Nga la lah tylliat ia u. Lada khem shi phew jaw ka um jong u, u briew un iap ha shen. Lada khem tang lai jaw un iap lai sngi hadien ba u dih. Phan ym khuslai ei ei shaphang kata. Nga kwah tang ban pyniam briew ia ka khun u Mihsngi. Pha la sngewthuh, khun ka bieit? Ka la biang ba ngin ia pra noh sha la ki kam. Ngan thoh marwei ia ka shithi ba phan leit rah sha ka khun u Mihsngi.

(Ki ia mih)
Jaka 8 :- Ha ïng u Larsing.

Rung u Larsing, Ka Serin, u Liaw bad Ka Alis

Larsing:— Ka pynthiang shisha ia ka dohnud u briew ka jing-ia-suk, kaba long ki Dieng jingim ki lah ban pyhthiang ia ki um Mara kiba kthang tam kiba

kyrsoi na ka dohnud u briew. Nga la iohi ia ka jingpangnud jong u kpa ka Hui na ka bynta la ki kam sniew. U Mihangi bad i Hui ruh ki la babe than ia ka jingleh sat jongki ia phi. Pule biang ka ong kumno kata ka shithi, Lit, I thoh i kpa ne i Mei-nah?

Alis:— I thoh i Mei-nah phi iba pli. I tieng ioh ngim wan lada thoh da i papa.

Larsing:— Kata ka ba dei keiñ. Haw pule ngin ia sngap.

Alis ka pule.

Ko Lit. Ngi la bna ia ka jingbha bok kaba khraw jongphi ba i Doktor Liaw, ha kaba khadduh i la kut jingmut ban shongkurim iaphi. Kane ka long ka jingsiew kylliang na jrong ia ka jingleh beiñ jong ngi ia phi. Mynta, ba ngi la iohi ia ka jingbakla kaba khraw ia ka jingshembha bad jingsuk jongphi. Hynrei ngi kyrmen ba phin sngew dei ba ka jing ia pynskhem ktien jong phi kan long da ka burom bad ka dei ban long ha ïng i kpa jongphi. Ngi la khreh, namar kata ban thaw ka jingkhawai sha ha ïng jong

ngi sa lai sngi naduh mynta khnang ban pyndonburom ia ka jing ia teh ktien jong phi. Phi lah ban ia buh ban ia pyndep ha kano ka sngi ba phi ia mon. Nalor ka jinglut ha kaba ai sha ia ki lok ki jor, nga bad i kpa jongphi ngi la ia kut ban ai mar uwei u sniang na ka bynta ka jingkhawai shongkurim jongphi. Ngi la ia hap jingmut lang ba ka sngi shongkurim jong phi kan long kaba don burom. Phin pdiang ne phin kyntait ia kane ka jingtyrwa ba sbun jong ngi?

Ka jingaikhublei ba donburom na ngi baroh arngut ia I Doktor Liaw bad ka jingkhot sngewbha naduh dohnud ba in ia wan bad phi ha kata ka miet.

Ka kmie Nah baieit jong phi,
Ka Hui.

Serin:— I Doktor I ong kumno haba kumta? Nga tyrwa ia lade ban long bera ia I Lit ha kata ka miet.

Larsing:— Bad ngan long Bera ma nga ia I Doktor.

Liaw:— Nga pat ngan long Bera iano?

Alis:— Phin long Bera ma phi ia I papa, keiñ. Phin leit lah shah shuh shano khlem da pdiang haba ki la kwah katne ia ka jingbha.

Liaw:— Phi ong yn leit, Lit?

Alis:— Kata lada phin leit ma phi. Nga la long ka Mraw jong phi, la jin shi snem.

Larsing:— Wat kren ia kata ka ktien mraw: haba ki dohnud artylli ki la iasoh lang, ka jingim ka tuid na kawei sha kawei.

Liaw:— Kaba dei kata baroh, hynrei ki ktien ka Hui ki la thiang than bad nga sheptieng ioh ka dei ka jingpynthiang na u bymman. Nga shu ong kumne ia kane; hynrei wat leit pyrkhat ba nga tieng ban leit. Ngan leit lada I sngewkwah I Lit ban leit.

Serin:— Ban ym ia bun ktien ia ka kam kaba la beit, ngá sngew kmen na duh dohnud ba i Lit in leit phai pat sha ïng ka kmie-nah.

Larsing:– Bad nga kyrmen ba ka jingbha na ka jingiasoh jong ngi or ïng kan ktah ia ka sor Shillong baroh kawei. Ka bha ba ngin ia pra noh. Serin, leit iathuh ma phi ia kane ba i i Lit pat in thoh da ka shithi?

Serin:— Nga tharai ka bha ban leit lam ma nga ia kane ka khubor basuk.

Alis:— Lada in leit i Serin te yn lei heit.

(Ki ia mih).

Jaka— 9 Halo riat Sunapani.

Rung u Mihsngi bad ka Hui.

Mihsngi:- Wat ktah ia nga pha ka bym khuid.

Hui:— Ngan bat triang ia phi, nga i kum ba phin pynnoh ia lade sha riat, phi la khie lamwir ne kumne?

Mihsngi:— Phi la sngewthuh bakla ia ka khubor jong ki khyndai najrong ha kato ka sngi ba ngi ia leit lawbah.

Hui:- Ki long ba phin jop ia ki nongshun

baroh, bad ba phin leit ia lehthma bad ki snaiap shapoh ramew ha kaba ka tyngka jongki ka dei da u rnga, ki sier ki skei jong ki ki puit, u daloi jongki u dkhan, u sangot ka kit-bru, bad u Syiem da u tyrpud, phin ialeh thma bad ki snaiap, hynrei phin jop bad phin wan phai pat sha nga.

Mihsngi:- Ka khlieh jong nga ka king. Ki ong kumno kumto? Hooid, ki ong ba ngan leit phai pat sha ki bad nga dei ban shong da u kulai iong bad ba ngin riam da ka jaiñiong baroh shi rynieng haduh ka jaiñspong haduh ka boh khaila. Nangta keiñ kin sa treh iakren bad nga. Ah nga sheptieng, nga shep-tieng. Ah ka khun jong nga, hangno ka khun phrang sngi jong nga? Hang-no ko step ba phyrnai jong nga, — Ko Lit jong nga. Ko Lit jong nga. Hangno i mei jongphi.

Hui:- To keiñ noh katto, ia noh sha ïng. I Lit jongphi katta i la ap. Mynta ka miet i Lit ia wan ha ïng jong ngi, in riam lieh baroh shi rynieng ryngkat bad i pyrsa jongphi i Doktor Liaw ba don burom. Baleiphi leh shoh bieit kumne?

Ale leit noh, hei phim bit ban thad bad pyn khlemraiñ bad pynjah burom ia lade ha u dieng u maw, wan lap sa ki briew – jia la -

Mihsngi:- Ngam lah shuh Hui ban leit phai bad pha. khie phet ieh ngan sah marwei hangne bad iap noh syndon. Ko Lit to ale bad nga. Ko khun, Ale wan khmih khadduh ia u kpa ba la jot. Ale leit on ia nga sha i kmie jong phi. Dei namar ka Hui ba nga la pynjot ia lade katne, dei namar jong ka la dkut ka jinglong khun jong phi bad la u kpa, dei namar jong-ka ba phi la dei ban phet bad leit shong basa sha ing ki briew. Wow nga sngew leh raiñ ko khun jong nga

Hui: – Ale kloi. Kito ki briew shi kynhun ki la wan shajan jong ngi. Ieng kloi, ioh lap ba ki poi bad shu khlem raiñ. Ianoh sha ing, to ynda poi ha ïng ngin sa ia pyrkhat kumno ban pynwai noh ia kane ka jingjinjar jongphi. Ieng joit, ai nang kyrshan manga.

Mihsngi:- Ngam lah shuh, wow ka khlieh jong nga ka la king sat, ka jingpang jong

ka met bad ka jingkthang ka mynsiem ka la bam lut ia ka rynieng jong nga. Ngam sgew lah shuh ban khie- Wow ko Lit, shano ki sngi ba phyrnai ki la leit?

Hui:— Ieng kloi, wat leh kyrthlup kumne kum u wang shoh bieit: wow ki briew ki la wan poi shajan. (ka khyllie ia u).

Ki briew ki poi

Rangbah:-1 Wa i Babu Mihsngi—Balei i shong tyrkhong kumne.

Hui: — I ud pang, nga ialam kai ia i shane bad i ud pang eh. Yn leh kumno, ngam nang pyrkhat shuh.

Rangbah:-2 Ym dei shuh ban sah hangne. Ialam ia i kloi kloi sha ing, phi la dei ban wad jingtip kloi na ki doktor tang shu poi ha ing.

Mihsngi:- Wow. ka khlieh jong nga ka king eh, bad ka shadem jong nga ka thnam. Ki jingat phylluag ki kyndeh, ko Lit tang ba ngaa iohi

khadduh ia wai ia phi shuwa ba ngan iohthiah noh. Ko Lit-ko step bathiang-to wan jngoh ia nga. Ko ui, to phet na nga - nga kwah iohi tang ia i Lit, ko khun ale wan 'ba jingshai ia nga.

Rangbah:-3 I khot ia i Lit i Alis mo. I kynmaw tang ia i kongthei, phi la dei ban leit rah ia i bran bran sha ïng. Im dei shuh ban sah ha kane ka jaka.

Ale ngin iarah noh ia i sha ïng.

(Ki ia rah ia i.)

Jaka 10. Ha ïng ka Hui.

Rung u Syntan bad ka Symbriah

Symbriah:- Ki la jah slem. Ki la leit kai sha Sunapani naduh ar baje janmiet. Balei kim ia wan poi, sa ban dap 6 baje, la kem iongreiñ ka bneng, ki jong u doktor Liaw bad ka Alis ki la pyntip ban wan poi 7 baje. Kata tang sha kynta.

Syntan:- Hynne ka sngi i pyrsa i thangiong bad i tlot shibun. Im man leh shait. Ka iathuh ka Hui, ka ja mynstep ruh im shym ktah.

Rung ka Serin.

Serin:- Ym i long shuh i babu Mihsngi. I-kyllon ha Sunapani, ki ia lap ki briew ia i bad i kong Hui, bad ki lah pynkit sha Civil Hospital. I la tlot eh, ki mut ban wallam sha ïng bad leit khot doktor, hynrei ka shim por ban leit ia kynduh doktor, ki la shu rah beit sha Hospital. I shu khot phawar kyrteng tang ia ka Lit, i ong ka Lit, ka long tang maka ka step jong i.

Syntan:- Ka sngi ba sniew ka la wan lyngkhuh ha ïng jongngi, ngi la nang ia pynkhreh ia ka party mynta ka miet ban pyniashem ia ki jong i doktor bad i Lit bad ngi ha ïng. Khreh ngin leit noh sha Hospital Alis, Serin bad Symbriah, namar ba kane ka la long serious eh, pyndam noh ia kane ka kam Serin.

Ki ia mih

Jaka-11. Ha ïng u Larsing.

Alis:— Tip balei i Liaw im wan poi shuh katta? Ladap 6 shipawa, ngi dei ban poi 7 baje ha ing i papa.

Larsing:— Tip ioh i la don kam. Itai i Liaw i la poi ha khyrdop

Rung i doktor Liaw

Liaw:— Ym don jingkyrmen shuh. I papa jong phi Lit i don ha tmier ka jingiap. Nga tang shu mih myntan na Civil hospital, nga shu ia kynduh ia ki briew, ki wan kit ia i babu Mihsngi na Sunapani, i ia leit kai bad ka Hui hynne, i khot sa tang ia ka kyrteng jongphi Alis. Ia khreh ngin ia leit.

Alis:— Ka jingshaiong! baroh ka pyrthei ka long kaba shaiong. Nga nang mut, kane ka miet kan shai pat bad une u lyoh iong uba kah ia nga un leit noh. Nga la mut ban leit iasuk bad i papa bad wat ia i meinah ruh nga la mut ban iasuk. Hynrei shuwa

ban iapoi ka la wan kylla ka nohsib jot. Wow ko papa baieit jong nga. Shu kyndit mo phi la khie ka pang. Tang U Blei uba tip bad iohi ia ka jinglong jongphi mo papa.

Liaw:— Alle ko Alis—wat pynleh nohei ia ka por kloi kloi.

Ka Alis ka wan-ki ia mih baroh.

Ka jingleh kaba Lai

Jaka-1—Ha Laitumkhrah.

Liaw:— Ka la bha shibun ba phi la kiar ban bam ban dih ha ing ka Hui ha kine ki sngi shuwa ban tep ia i papa jongphi. Ka Hui ka ong ba kane ka jingjia baroh ka long tang namar ka Alis kaba la shet shukor bad lehbeiñ ia la u kpa ba lah ba iai. Ka ong ba u la kit lang ia ki jingkthang sha ka jingtep. Nga sngew wer wer ba ka la tim la tla la biang ia nga ruh bad ba ka da kwah eh ba ngin ia lait noh. Ko Alis balei katne ki jing tynjuh

ki ban iaphi. Hynrei ko Alis jong nga, phi dei maphi ka bneng jong nga. Phi long maphi u tiewdohnud baphuh tang marwei, jar jar phi san bad phi phuh ha ka rynieng ba la buh da u Blei. Hynrei ia kane ka lad la plie da u Blei hi ba haba phi la duh ia la u kpa, phi la shem ia la u lok uba kloi ban iakit lem ia ki jynjar bad jingtynjuh kiba phi shah. Katba nang phrang ia phi, katta nangthiang ka jingieit jong nga. Ia ka Serin phim bit ban shaniah: phim dei shuh ban leit kiew sha ïng ka Hui lane sha ïng u Larsing lano lano ruh. Kynmaw ia u ingtyrkhong bad ia ka kti ki dusmon. Nga hi ngam shym la kloi ban pdiang ia ki jingkhot ieit ka Hui iaphi bad nga, ha kato ka miet ba khlad i papa jongphi. Phi te phi la jan kohnguh, ban da dei ba leit aiu kan jia? Nga sheptieng ia ki jing pynthame u bymman, hynrei to sngewnguh ia u Blei ba u la pynlait ia phi.

Alis:- Ko Liaw jong nga, nga la lait shisha na ki khnam ba nep bad ki sop jadu jong ka Hui bad ka Serin

lada dei ba ka Serin ruh ka iasbet ia nga). Hynrei u shiah u dung ia nga shi lynter bad uta Liaw, u dei ki jing pangnud pangnam ia ka jingkhlad jong i papa bad ki jingshah ban beiñ bad ki jing tynjuh bad ki jing shah shitom jong i ha ki sngi khadduh. Nga pangnud haba i mei i khlad noh, hynrei nga sngewhun namar ba nga la kit ia i haduh kaba kut. Hynrei ia ka jingbha, jinglehsbun bad jingieit i papa, daei pat ngan siew kylliang. Ki jingsngew kynjah bad jingtmang ki bat ianga ryngkat bad ka syrngiew i papa—hynrei tang haba don maphi nga shem ia ki oasis hapdeng ki ri shiap ba lanot bad ba thait. Wow, ko papa, lano ngan iashem pat ia phi. Ko Liaw kynrad, ko ksiar jong nga, shah ngan dem jahthait ha ka shadem ba khlaiñ jong phi.

U Liaw:—Koit, ko Alis bathiang, katba ngim pat lah pyndep bad pynskhem, ngan sa buh ki nongsumar bad ki nong synran ia phi. Hynrei lada phi mon te sa pher aiu lada ngin iathoh jarjar ia ngin ia leit lang arngut hi ha khmat u pastor ba un pyniathoh ia ngi.

Alis:— Ho-oid, lada ia pyndep te sa pher aiu? Hynrei ngam pat sngew dei ban leh ia ka. Lashai ngan leit sha shnong bad hadien ar bnai ngan sa wan pat.

Liaw:— Nga ia kubur. Nga hi nga sngew ka kham bit ban wan manga sha shnong bad ngin ia pyndep ia ka hadien khyndiat taiew mo Alis.

Jaka 2—Ha ïng ka Hui

Syntan:— La lait junom na ka kti u Mukta, ngi la dei kloi kloi ban pyniathoh ia u Sorbong bad ka Briah katba u Mukta u dang don hapoh ka jingbishar. Kumno Briah phi la sngew dei ban ia pyndep ia kane hapoh kane ka taiew?.

Briah:— Nga la kulmar thlim. Shisha nga la lait na u Mukta, hynrei ka jingieit ia u ka dang shong khet ha dohnud jong nga. Hynrei ban ia kaba shu sah marwei shi lynter, ynda ia pyndep ruh yn lei.

Syntan:— Un ym wan phai u Mukta. Nga la pyntip ha ka aiñ ba u Mukta u la ialait bad phi bad um lah wan leh trai khlieh shuh halor jongphi bad ha ka ïng jongnga. Nga la aiti ha ki pulit ba kin peit ia ka iaid ka ieng jongu.

(wan rung ka Hui)

Hui:— Phi la tip Briah ba u Dr. bad ka Alis ki la iathoh. Ki leit iathoh sha shnong. Phi i kane ka Alis ka bym kheiñ briew - u kpa u dang shu khlad dang shibit, hynrei ka riew khlem-raiñ-ka lah da ia shong syndon bad u.

Syntan:— Yn leh kumno haba ka la wan shat hi ka nusib bha ha ka.

Hui:— Em, lada u Mihsngi u dang im, ngan jin da la lah pynd[illegible] dam ia kane baroh. U Liaw ruh u bym komti; u la [illegible] lur bad [illegible] ki kyn-t[illegible] u la [illegible] la ka Serin ruh u la kir[illegible] bad wat [illegible] ka Briah ruh u la pyn jewd[illegible] la biang.

Shu leh nohei lut ka [illegible] jong nga— iap shuwa u kpa jong ka bad sa ka

iathoh kurim ka khun jong u bad u Doktor. u riew don kyrdan bad don spah.

Syntan:— Ngam don interest shuh ha ki kam jongki, hynrei to ngin iabuh sngi lano ngin ia pynbiang ia ka Briah.

Briah:— to ngin ia pyndep noh hapdeng artaiew.

Syntan:— To keiñ khun, lehse phi la ia beit ban ia poi kurim bad u Sorbong, wat leit khmih shuh shawei sha ar. Ia u Mukta phi dei ban klet noh syndon bad ïuhroit ia u ha ki jingkynmaw jongphi. Nga shu shohbieit hi ngain haba ki iathuh ia nga ba phi la ia bakla bad u mynwei. Kynmaw u dei u riew thala bad u dakait sat. Hynrei namar ba nga donbor ha ka balang kum u Tymmen Basan bad nga tip bha ia ka aiñ thanat bad ka shari, nga la shu pynjah noh ia u. Ban da kumwei phi la poi sha ka lehraiñ bad jah burom shirta. Ia u Mukta ngam lah shuh ban pdiang ha ïng jong nga.

Hui'— Lada phi la iabeit lang te nga ruh-nga ia kubur. Ko Briah phan khuslai, lei ma pha haba nga don ma nga. Ki khadu bad ki kynjri ksiar ba bun byllai ba u la ai bad iehnoh u Mih-sngi, ki don bad nga.

Ki ïng ruh u la buh pynap ia nga. Nga la ioh khur lut bad ksiar bad khyndew bad spah na u. Ngam shym bynñiaw ba u la iap namar nga sngew la biang shwa tang ban ioh ia ka spah ka hajar bad kyntu ia u mynba u dang im. Hynrei nga dang sat ia ka Alis bad ngan sa wad kput shisien ka sngi halor jong ka. Ka iathuh ka Serin ba ki briew ki iap ngiah haba ki iohi ba ka iaid bad u lok jong ka. Ki ong ba ki ibiang bad i iadei naduh ka dur haduh ka rynieng bad haduh ka snieh doh. Ki ong i kum shi para haba ia iaid ma ki. Nga la donbor katto halor u kpa jong ka. bad nga la shu ioh kam kynti ia ki jingdon jong u, hynrei halor ka khun jong ka khlem kha ka ioh pam daw syndon da u briew uba i thik kum u khun syiem.

—

Syntan:— Ko khun. phin leh aiu ban kynmaw shuh ia ka Alis? Katto ka la kut keiñ ka jingiadei, bad ngi baroh. Klet noh bad wat pynshitom jingmut shuh. Hynrei mynta nga la dei ban pyrkhat bha kumno nan ia khawai dawai na ka bynta ka Briah. Nga hi ia u Sorbong, ki mat ong uba khleh bieit, nga i hun ba un long pyrsa kurim, nalor ba u long u 'riew don nia, u don ruh ka spah. Ka Briah ka la tip hi la ka kam kumno ban pynbeit ia u lada donkam hadien habud. To khun nang pyrkhat, ngan nang leit noh ma nga sha la kamra. Nga la sngew khriat bad thait, ngan da leit dih noh da jingcih khyndiat.

(U la leit noh)

LAKUT

Hills Co-operative Printing Press Ltd.
Keatinge Road, Shillong - 1.

Printed 1966